

Yağma Suçunun Konusu Üzerine Bir Değerlendirme (Taşınmazlar Yağma Suçunun Konusunu Oluşturabilir mi?)^(*)

Dr. Öğr. Üyesi Buminhan DUMAN^(**)

Dr. Öğr. Üyesi Selen EVİRGEN^(***)

Öz

Yağma suçu Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 148. maddesinde düzenlenmiştir ve madde metninde yağma suçunun konusu olarak "mal" ibaresine yer verilmiştir. Hukukta mal kavramı, taşınır ve taşınmaz malları kapsar. Aynı kanunun 141. maddesinde hırsızlık suçunun konusunu taşınır malın oluşturacağı açıkça belirtilmiş olmasına karşın yağma suçu ile ilgili böyle bir ibareye yer verilmemiştir. Oysaki 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nda (ETCK) kanun koyucu yağma suçunun konusunu açıkça "*menkul mal*" olarak düzenlemiştir. Güncel düzenlemedeki belirsizlik Yargıtay'ın kararlarına da yansımıştır. Yargıtay, bazı kararlarında sadece taşınır malların yağma suçunun konusu olabileceğini belirtirken bazı kararlarında ise taşınmaz malların da bu suçun konusunu oluşturabileceğini kabul etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yağma, Suçun Konusu, Mal, Taşınır, Taşınmaz.

^(*) Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 24.03.2025 - Kabul Edildiği Tarih: 18.05.2025.

Atıf Şekli: Buminhan Duman ve Selen Evirgen, 'Yağma Suçunun Konusu Üzerine Bir Değerlendirme (Taşınmazlar Yağma Suçunun Konusunu Oluşturabilir mi?)' (2025) 15(1) Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 253, 289.

DOI: 10.52273/sduhfd..1664732.

^(**) Afyon Kocatepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD, Afyon, Türkiye.

E-posta: avbuminhanduman@gmail.com.

Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-9864-5170>.

^(***) Kırıkkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD, Kırıkkale, Türkiye.

E-posta: s.evirgen@kku.edu.tr.

Orcid: <https://orcid.org/0000-0003-0691-0710>.

An Evaluation on the Subject of the Crime of Plunder (Can Immovables Constitute the Subject of the Crime of Plunder?)

Abstract

The crime of plunder is regulated in Article 148 of the Turkish Penal Code (TPC). According to this article, the subject of the crime of plunder is "*property*". In legal terms, the concept of property includes movable and immovable property. Although it is clearly stated in Article 141 of the same law that movable property shall constitute the subject matter of the offence of theft, there is no such statement regarding the crime of plunder. However, in the repealed Turkish Penal Code No. 765, the legislator clearly regulated the subject of the crime of plunder as "movable property". The ambiguity in the current regulation is also reflected in the decisions of the Court of Cassation. While the Court of Cassation states in some of its decisions that only movable property can be the subject of the crime of plunder, in other decisions it accepts that immovable property can also constitute the subject of this offence.

Keywords

Plunder, Subject Matter of the Crime, Property, Movable, Immovable.

Extended Summary

The crime of plunder, regulated under Article 148 of the Turkish Penal Code (TPC), involves unlawfully seizing property through force or threats. Given the coercion and intimidation inherent in robbery, this offense protects not only property rights but also individuals' physical integrity and freedom of will. However, whether the crime's material subject is limited to "movable property" remains debated. Article 148 uses the term "property" without restricting it to movables, creating ambiguity about immovable property. In contrast, Article 141 explicitly states that theft pertains to "movable property", raising questions about whether this distinction was intentional or a terminological inconsistency.

In legal doctrine, there are differing views on whether the coercive transfer of immovable property should fall within the scope of plunder. The prevailing opinion holds that in cases involving forced transfer of immovable property, the offense of plunder does not materialize; instead, other offenses such as unlawful occupation, extortion of a document, or coercion may be applicable. Nevertheless, some authors argue that the term "property" should be interpreted broadly to include immovable property and suggest legislative amendments to clarify this issue.

The Turkish Court of Cassation has issued various rulings regarding whether the forced transfer of immovable property through coercion or threats can be classified as plunder. Generally, the court maintains that plunder pertains exclusively to movable property and that in cases involving coercion or threats to transfer immovable property, different criminal offenses, such as coercion, extortion, or unlawful occupation, may be constituted.

Despite being based on the German Penal Code, the TPC differs in its regulation of plunder. The German legal system does not explicitly distinguish plunder based on "movable property" or "removal from where it is". Under German law, plunder is considered an independent offense combining theft -which involves the unlawful appropriation of another's movable property for oneself or a third party- with the additional requirement of coercion, such as physical force or a life-threatening threat. While theft under German law entails the unlawful taking of another's property for personal gain, plunder requires coercion or intimidation. Accordingly, although theft and plunder are distinct offenses, they are closely linked due to their composite nature. This conceptual framework ensures consistency in their interpretation and application.

We agree that in cases where immovable property is occupied through force or threat and the owner is prevented from using it, the crimes of force (Art. 108 TPC), threat (Art. 106 TPC), or trespass (Art. 154 TPC) will occur. However, we do not agree that the crime of plunder of the deed will occur in cases where there is a forced transfer of title deed immovable properties, as some argue. This is because the promissory note defined as the subject of the crime in Article 148/2 of the TPC must be a document that can create or extinguish a debt. Not all types of documents qualify; only those indicating a legally valid debt relationship may constitute the subject of this offense. The reasoning of the relevant article states that "any document that causes the victim

not to use his/her right that is economically favorable falls within the definition of a debt-bearing promissory note.” In this context, the crime of plunder of a deed will not occur in cases such as the creation or destruction by force or threat of force of a deed that does not impose or remove a debt.

A title deed is an official document showing who owns an immovable property. However, it does not contain a debt-bearing transaction; it is merely a declarative document that confirms ownership and registration. Therefore, documents such as title deeds, which are not in the nature of a deed of obligation and only reflect a state of ownership, cannot be accepted within this scope. However, if force or threats are applied to compel the issuance of a title deed that transfers ownership of immovable property to the perpetrator, the immovable property may indirectly be subject to plunder.

The contract of promise of sale of immovable property should be evaluated separately. Since such a contract commits the transfer of the immovable property at a later date and imposes a mutual obligation on the parties, it should be considered within the scope of a debt-bearing deed. Unlike a title deed, it not only reflects the ownership status of the immovable property but also legally obliges the debtor to transfer the property in the future while granting the creditor the right to demand this transfer. Thus, a coercive act directed at this type of document may fall within the scope of plunder under Article 148 of the TPC.

In cases where the price of immovable property is taken by force or threat, the subject of the crime is not the immovable property itself but the money representing its value. Ensuring the forced transfer of immovable property to the defendant or a designated person differs from compelling the sale of the property and seizing its monetary value. Since money is considered movable property, there is no doubt that it can constitute the subject of the crime of plunder.

We believe that in cases where the transfer of an immovable property is ensured through force or threat, the acts of coercion amount to an unjust attack on the property’s economic value. It would be legally inconsistent to classify such acts solely under crimes of intentional injury or threat, which carry lighter penalties than plundering movable property. The current provision results in an unjust situation where the forcible taking of a low-value movable item leads to heavier imprisonment penalties compared to the forcible acquisition of an immovable property, which has greater economic value. Therefore, legal reform is necessary to ensure proportionality and fairness in punishment, preventing inconsistencies in the criminal law framework regarding plunder.

Giriş

Malvarlığına karşı işlenen suçlardan biri olarak yağma suçu, Türk Ceza Kanunu¹'nin (TCK) 148. maddesinde düzenlenmiştir. Bahsi geçen kanun maddesinde suçun maddi konusu tanımlanırken yalnızca “mal” ibaresinin kullanılması tercih edilmiştir. Oysa, yine malvarlığına karşı suçlardan biri olan hırsızlık suçunun kanuni tanımında “taşınır mal” ibaresi kullanılmıştır. Bu farklılık, kanun koyucunun bilinçli bir tercihi mi olduğu, yoksa terminolojik bir farklılık mı taşıdığı konusunda tartışmalara yol açmaktadır.

Özellikle mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda (ETCK) yağma suçuna ilişkin 495. maddede, suçun konusunu oluşturan malın niteliği açıkça belirtilmiş ve “*menkul mal*” ibaresi kullanılarak yağma suçunun yalnızca taşınır mallar üzerinde işlenebileceği vurgulanmıştır². Ancak TCK'da bu ibareden vazgeçilerek yalnızca “*mal*” kelimesi tercih edilmiştir. Aynı zamanda ETCK'da yer alan korkutarak faydalanma (m. 498) ve adam kaldırma (m. 499) suçları da TCK'da düzenlenmemiştir. Bu durum, yağma suçunun taşınmaz mallar üzerinde de işlenip işlenemeyeceği konusunda öğretide çeşitli görüşlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Madde gerekçesi incelendiğinde, kanun koyucunun yağma suçunun konusunu oluşturan malın, hırsızlık suçunda olduğu gibi yalnızca taşınır mal niteliğinde olması gerektiğine işaret ettiği görülmektedir. Maddenin gerekçesiyle madde metni uyumlu değildir. Bu bağlamda, yağma suçunun konusunu oluşturan malın niteliği, suçun unsurlarının belirlenmesi ve cezai sorumluluğun sınırlarının çizilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, ana hatlarıyla yağma suçu açıklandıktan sonra, yağma suçunun konusunu oluşturan “*mal*” kavramının ne olduğu, taşınmaz malları kapsayıp kapsamadığı, kanun koyucunun bu tercihinin arkasındaki gerekçeler ve bu durumun hukuki sonuçları Türk ve Alman öğretisindeki görüşler ve yargı kararları ışığında incelenecektir.

¹ Türk Ceza Kanunu, Kanun Numarası: 5237, Kabul Tarihi: 26.09.2004, RG. 12.10.2004/25611

² Türk Ceza Kanunu (Mülga), Kanun Numarası: 765, Kabul Tarihi: 01.03.1926, RG. 13.03.1926/320 m.495: “*Her kim, menkul bir malın zilyedini veya cürüm mahallinde bulunan bir başkasını cebir ve şiddet kullanarak veya şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşüreceği beyanı ile tehdit ederek o malı teslim yahut o malın kendi tarafından zaptına karşı süküt etmeye mecbur kılsa...*”

I. Ana Hatlarıyla Yağma Suçu

A. Genel Bilgiler

Yağma suçu, cebir veya tehdit kullanılarak bir malın alınmasını ifade eden ve hem malvarlığına hem de kişinin özgürlüğüne yönelik ihlaller içeren bir suç tipidir. En genel tanımıyla yağma, başkasına ait malın veya senedin zorla alınmasıdır. Zor kullanma, fiziksel bir zorlama olabileceği gibi korkutma şeklinde de gerçekleşebilir³. Yağma suçunun cebir ve tehdit içermesi, onu tehlikeli ve ağır bir suç tipi haline getirmektedir. Bu nedenle yağma suçunun yaptırımını da diğer malvarlığı suçlarına kıyasla daha ağırdır.

Yağma suçu, TCK'nın ikinci kitabının “Kişilere Karşı Suçlar” kısmının onuncu bölümünü oluşturan “Malvarlığına Karşı Suçlar” başlığı altında, m. 148’de düzenlenmiştir. Anılan hükme göre,

“(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.

(3) Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de, yağma suçunda cebir sayılır.”

Hükmün birinci fıkrasında malın yağması, ikinci fıkrasında senedin yağması, üçüncü fıkrasında ise “cebir karinesi” olarak adlandırılan fiilin işleniş şekli düzenlenmiştir. Birinci ve ikinci fıkradaki suçlar bakımından araç hareketler olarak cebir ve tehdit, suçun manevi unsuru, hukuka aykırılık ve nitelikli hâller gibi birçok konu ortak düzenlenmişken bu fıkralardaki suçun konusu ve hareket

³ Devrim Aydın, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu* (Yetkin 2020) 21.

unsuru birbirinden farklıdır⁴. Senedin yağması, ETCK'da müstakil bir suç tipi olarak düzenlenmişken TCK'da yağma suçunun özel bir şekli olarak düzenlenmiştir⁵. Kanun koyucu senedin içeriğini korumak amacıyla ayrı bir fıkra sene-din yağmasını düzenleme yoluna gitmiştir⁶. Yağma suçunun konusunu yalnızca taşınır mal olarak kabul eden görüşlere göre, senet de taşınır mal kavramına dahil edileceğinden bu yönde ayrı bir madde öngörülmüş olması gereksiz de olsa, ilk fıkradan farklı fiiller cezalandırıldığı için ayrı bir düzenleme yapılmış olması doğru bulunmuştur⁷. Senedin yağması, klasik yağmaya göre özel bir hüküm niteliğinde olduğu için ayrı bir düzenleme yapılmamış olsa bile, failin ilk fıkra uyarınca cezalandırılacağı belirtilmiştir⁸. Çalışma konumuz bağlamında yağma suçunun konusu üzerine bir değerlendirme yapılırken, ilk fıkradaki yağma suçu kapsamında bir değerlendirme yapılacaktır. Zira ikinci fıkradaki sene-din yağması suçunun konusu tartışmaya mahal vermeyecek şekilde açık bir biçimde düzenlenmiştir.

B. Korunan Hukuki Değer

Yağma suçunun, cebir veya tehdit ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesi ile oluşan bir bileşik suç olmasından ötürü kendisini oluşturan suçların korudu-ğu hukuki değerleri koruduğu ifade edilebilir. Bu kapsamda yağma suçunun; hırsızlık suçunun koruduğu mülkiyet ve zilyetlik ile cebir ve tehdit suçlarının koruduğu kişi özgürlüğü, irade serbestliği ve vücut dokunulmazlığını koruduğu söylenebilir. Dolayısıyla bu yönüyle, yağma suçu hem ekonomik değerleri hem de bireysel özgürlükleri korumayı amaçlayan bir suç tipi niteliği taşımaktadır.⁹

⁴ Abdülhalim Arslanbaş, 'Yağma Suçları' (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2009) 97; Mahmut Koca ve İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (10. Baskı, Adalet 2024) 737.

⁵ Burak Taş, 'Senedin Yağması Suçu' (2021) 2 (1) NKÜ Hukuk Fakültesi Dergisi 231, 235.

⁶ Ayşen Alan, 'Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 30.03.2021 Tarih ve 2017/1018 E., 2021/147 K. Sayılı Kararı Ekseninde Yağma Suçuna İlişkin Tartışmalar' (2022) 1 (1-2) Karar İncelemeleri Dergisi 253, 261.

⁷ Mahmut Koca, '5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar' (2005) 5 İşletme ve Maliye Bilimleri Dergisi 67, 81; Taş (n 5) 236.

⁸ Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (11. Baskı, Yetkin 2016) 412; Alan (n 6) 261-262.

⁹ Keskin Kaylan, 'Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırmalı Bir Değerlendirilmesi)' (2013) 1 (1) Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 39, 40; Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Mehmet Emin Alşahin ve Kerim Çakır, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (19. Baskı, Adalet 2021) 612; Taş (n 5) 236; Murat Semiz,

Yağma suçu, hem hırsızlık hem de cebir veya tehdit unsurlarını bünyesinde barındıran bileşik bir suç tipi olup; bu yönüyle, kendisini oluşturan hırsızlık ve cebir veya tehdit suçlarının her birinin koruduğu hukuki değerleri birlikte himaye etmektedir¹⁰. Hırsızlık suçu, mağdurun mülkiyet ve zilyetlik haklarını ihlal eden bir suçtur ve kanun koyucu tarafından malvarlığına karşı suçlar başlığı altında düzenlenmiştir. Cebir veya tehdit suçları ise mağdurun irade serbestisini, cebir kullanma suçunda iradeye yönelik fiilin kasten yaralama suçunu meydana getirecek hareketlerle işlenmesi gerektiğinden vücut bütünlüğünü ve kişi özgürlüğünü koruma amacına yöneliktir. Dolayısıyla yağma suçu, hırsızlık suçunun koruduğu mülkiyet ve zilyetlik hakları ile cebir veya tehdit suçlarının koruduğu kişi özgürlüğü, irade serbestisi ve vücut dokunulmazlığı gibi değerleri birlikte güvence altına almaktadır.

Türk Ceza Kanunu sistematigi içerisinde yağma suçu malvarlığına karşı işlenen suçlar başlığı altında düzenlenmiştir. Bu düzenleme, kanun koyucunun birincil olarak korumayı amaçladığı hukuki değer mülkiyet ve zilyetlikle bağlantılı olarak malvarlığı olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte, yağma suçunun işleniş biçimi ve doğurduğu hukuki sonuçlar değerlendirildiğinde, yalnızca malvarlığı değerlerine yönelik bir müdahaleden ibaret olmadığı; aynı zamanda bireyin Anayasa'nın 17. ve 19. maddeleriyle güvence altına alınan kişi dokunulmazlığı ile kişi hürriyeti ve güvenliği haklarının da ihlal edildiği görülmektedir. Ancak mağdurun fiziksel bütünlüğüne ve psikolojik özgürlüğüne yönelik doğrudan bir saldırı niteliğinde olan bu davranışlar, yağma suçunda araç hareketleri oluşturmaktadır¹¹. Asıl amaç, bu araç hareketleri kullanarak malın teslimini veya alınmasını sağlamaktır. Bu nedenle hem TCK'da hem de TCK'nın mehzazı olan Alman Ceza Kanunu'nda (AICK/Strafgesetzbuch-StGB)¹² yağma suçu malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında düzenlenmiştir.

Mal Varlığına Karşı Suçlar ve Cezalandırma Yargılama Hüküm Kurma Esasları (Adalet 2022) 747; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku* (21. Baskı, Seçkin 2023) 694-695; Nur Centel, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt I* (5. Baskı, Beta 2021) 391; Mustafa Özen, *Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri* (8. Baskı, Adalet 2023) 629; Koca ve Üzülmmez (n 4) 738.

¹⁰ Koca ve Üzülmmez (n 4) 738.

¹¹ Arslanbaş (n 4) 53; Koca ve Üzülmmez (n 4) 738.

¹² Strafgesetzbuch (StGB) 1872

C. Suçun Unsurları

1. Fail

Yağma suçunun kanuni tanımında fail olmak bakımından herhangi bir özellik aranmadığından bu suçun faili herkes olabilir. Dolayısıyla yağma suçu özgü suç niteliğinde değildir¹³.

2. Mağdur

Bu suçun mağduru da herkes olabilir, mağdurda özel bir nitelik aranmamıştır. Suçun kanuni tanımına göre mağdur, cebir kullanılarak veya tehdit edilerek bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur bırakılan kişidir. Mağdur, malın maliki olabileceği gibi zilyedi de olabilir. Şayet cebir veya tehdidin yöneldiği kişi zilyet ise bu durumda zilyet mağdur, malik suçtan zarar gören olur¹⁴. Cebir veya tehdidin mutlaka mağdurun şahsına yönelik olması gerekli değildir; bir üçüncü kişiye yönelik de olabilir ancak bu kötülük, mağdur için kişisel bir zarar olarak algılanacak kadar ona yakın bir ilişkiyi gerektirmektedir¹⁵. Madde metninde bu durum “*kendisinin veya yakınının*” biçiminde ifade edilmiştir. Buradaki “yakının” muhakkak akraba olması gerekmektedir. Alman yargı kararlarında da cebir veya tehdidin muhakkak yakın aile ilişkisiyle sınırlandırılmasının gerekli olmadığı belirtilmektedir¹⁶.

Yağmanın araç hareketleri olan cebir veya tehdit irade özgürlüğüne yönelik hareketler olduğundan, mağdurun bu hareketleri anlama yeteneğine sahip olması gerekmektedir¹⁷. Kalıcı bilinç kaybı yaşayan kişiler mağdur olarak değerlendirilemez. Bu tür durumlarda, mağdurun irade özgürlüğüne yönelik bir saldırıdan söz edilemeyecektir; zira bu kişiler, failin cebir veya tehdit etkisiyle bozabilecekleri bir irade oluşturma yetisine sahip değillerdir¹⁸.

¹³ Kaylan (n 9) 40; Taş (n 5) 237; Tezcan, Erdem ve Önok (n 9) 695; Koca ve Üzülmöz (n 4) 739.

¹⁴ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır (n 9) 639; Özen (n 9) 632; Ali Kemal Yıldız, ‘Yağma’ in Köksal Bayraktar, Vesile Sonay Evik, Zeynel T Kangal, Pınar Memiş Kartal, Ali Kemal Yıldız, Hasan Sınar, Güçlü Akyürek, Eylem Aksoy Retornaz, Gülşah Bostancı Bozbayındır, Ali Hakan Evik, Sinan Altunç, Asuman Aytekin İnceoğlu and Barış Erman, *Özel Ceza Hukuku Cilt IV: Malvarlığına Karşı Suçlar* (On İki Levha 2018) 84.

¹⁵ Bernd von Heintschel-Heinegg, Markus Bange, Ralf Eschelbach, Jörg Hollering, und Heiner Christian Schmidt, *BeckOK StGB*, Herausgegeben von Bernd von Heintschel-Heinegg (63. Auflage, C.H. Beck 2024) § 249 para 12.

¹⁶ BGHSt 16, 316 (318) = NJW 1962, 164 (165); BGH NSTZ 1985, 408; 1987

¹⁷ Taş (n 5) 237-238; Koca ve Üzülmöz (n 4) 739.

¹⁸ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249 para 7.

Kanunda mağdurun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olması, cezayı ağırlaştıran bir nitelikli hâl olarak düzenlenmiştir (TCK m. 149/1-e). Ancak bizim de katıldığımız görüşe göre, yağma suçunun oluşabilmesi için mağdurun cebir veya tehdidin etkisiyle malın alınmasına karşı koymaması ya da malı teslim etmesi gerektiğinden, bu nitelikli hâl, kendisine yönelik cebir veya tehdidi anlama yeteneğine sahip olmakla birlikte bu araç hareketlere karşı kendisini savunamayacak durumda olan kişilere karşı işlendiğinde uygulama alanı bulmalıdır¹⁹.

3. Hareket-Netice

Kanuna göre yağma suçunda yasaklanan hareket, kişiyi, cebir veya tehdit kullanarak bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmaktır (TCK m. 148/1)²⁰.

Görüldüğü üzere yağma suçunun oluşabilmesi için failin malı almak amacıyla mağdura karşı cebir veya tehdit kullanması gerekmektedir ve bundan sonra malı alma hareketi gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla yağma suçu çok hareketli bir suçtur²¹. Aynı zamanda araç hareketler olan cebir ve tehdit bakımından da seçimlik hareketli suç özelliği göstermektedir.

Yağma suçunun kanuni tanımında suçun tamamlanması için malın alınması yeterli görülmesi, ayrıca bir neticenin gerçekleşmesi aranmamıştır. Bu nedenle yağma suçu sırf hareket suçu özelliği göstermektedir²².

Cebirde kişiye karşı fiziksel kuvvet uygulanması suretiyle kişinin iradesi dışında, istemediği bir hareketi yapması sağlanırken; tehditte korkutma yoluyla bu gerçekleştirilmektedir. Yağma suçunda cebir veya tehditle mağdurun malı üzerinde serbestçe tasarruf edebilme iradesi ortadan kaldırılmaktadır²³.

¹⁹ Koca ve Üzülmaz (n 4) 740.

²⁰ Aynı maddenin ikinci fıkrasında senedin yağması düzenlenmiştir. Buna göre, cebir veya tehdit kullanmak suretiyle mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kâğıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi senedin yağmasının hareket unsurunu oluşturur.

²¹ Ersin Şare, 'Bileşik Suç Niteliğindeki Yağma Düzenlemesinin Suçta Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi' (2021) 3 (2) ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi 613, 632; Taş (n 5) 242; Semiz (n 9) 747; Koca ve Üzülmaz (n 4) 743.

²² Arslanbaş (n 4) 57; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır (n 9) 638, Koca ve Üzülmaz (n 4) 749.

²³ Koca ve Üzülmaz (n 4) 744.

Alman hukukunda da Türk hukukunda olduğu gibi yağmanın araç hareketlerinden biri cebirdir. Cebir, Alman öğretisi ve mahkeme içtihatlarında oldukça tartışılmış bir kavram olup bir kişiye karşı cebir, mağdurun bedenine yönelik doğrudan veya dolaylı bir müdahaleyi gerektiren, malın alınması hareketine karşı gösterilen veya gösterilmesi beklenen direnci kırmaya elverişli her türlü fiziksel zorlama olarak kabul edilmektedir²⁴. Ancak fiziksel bütünlüğü önemli ölçüde etkilemeyen müdahaleler cebir kapsamında değerlendirilmemektedir. Bunun dışında, hem *vis absoluta* (tam zorlama) hem de *vis compulsiva* (kısmi zorlama) söz konusu olabilir. Cebir, direnci kırmak için veya direncin oluşmasını önlemek amacıyla kullanılabilir²⁵. Cebirin gösterilmiş veya beklenmiş bir direncin aşılmasına yönelik olması gerektiğinden, failde cebir saiki aranmaktadır. Mağdurun bu saiki bilmesi gerekmemektedir, genel bir savunma iradesi bulunması yeterlidir. Bu bağlamda belirleyici olan, mağdurdan nesnel olarak direnç beklenip beklenmediği değil, failin öznel değerlendirmesidir. Bu nedenle mağdurun cebir uygulanmasının amacını anlaması gerekli değildir. Aynı şekilde, fiziksel zorlama etkisinin hissedilmesi de zorunlu değildir. Bilinçsiz bir kişinin bir yerden başka bir yere götürülmesi mağdura yardım edilmesini engellemek amacı taşıyorsa, bu durum da cebir olarak değerlendirilmektedir. Failin direniş beklemesi ve bu direnişi önceden, yani henüz gerçekleşmeden ortadan kaldırması yeterlidir²⁶. Ancak Alman yargı kararlarına göre, failin direniş beklemediği ve bunu baştan engellemek istediği durumlar cebir kapsamına girmemektedir²⁷.

Türk hukukunda ise cebir, TCK'nın 108. maddesinin gerekçesinde “*Cebir kullanma suçu, aynı zamanda kasten yaralama suçunu oluşturmaktadır. Ancak, kasten yaralama suçundan farklı olarak, bir şeyi yapması veya yapmaması ya da bir şeyin yapılmasına müsaade etmesi için kişiye karşı cebir tatbik edilmektedir. Latince karşılığı “vis compulsiva” olan cebir, kişiye karşı fiziki güç kullanmak suretiyle, onun veya bir üçüncü kişinin iradesi ve davranışları üzerinde zecrî bir etki meydana getirilmesidir. Cebre maruz kalan kişi, bu fiziki gücün meydana getirdiği acının etkisiyle belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır. Cebir hâlinde kişi bir acı hissetmektedir ve bu acının etkisiyle belli bir davranışı gerçekleştirmeye zorlanmaktadır. Buna karşılık, tehdit hâlinde, kişi bir tecavü-*

²⁴ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249 para 6.

²⁵ Adolf Schönke und Horst Schröder, *Strafgesetzbuch Kommentar* (29. Auflage, C.H. Beck 2014), StGB, § 249 para 4, 4a.

²⁶ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249 para 7.

²⁷ BGH BeckRS 1999, 30068148; StV 1990, 205 (206); 1990, 262.

zün, kötülüğün ileride meydana geleceği bildirilerek korkutulmaktadır.” şeklinde açıklanmıştır. Bu bağlamda, yağma suçunun araç hareketi olan cebirde kişiyi malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya karşı zorlarken, cebrin en azından kasten yaralama boyutuna ulaşması aranmaktadır²⁸. Kasten yaralama oluşturmeyen cebir ile malın alınması durumunda yağma suçu oluşmayacaktır²⁹.

TCK'nın 148. maddesinin 3. fıkrasında da yağma suçunda cebir sayılan hâller kapsamında *“mağdurun herhangi bir vasıta ile kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hâle getirilmesi de yağma suçunda cebir sayılır.”* denilerek bu hâllerin aslında cebir kavramının içine girmediği; ancak kanunen cebir sayıldığı belirtilmiştir³⁰. Bu fıkarda sayılan hâller, Alman hukuku bakımından cebir kavramı içerisinde değerlendirilmektedir.

Tehdit durumunda ise mağdur üzerindeki zorlama etkisi, mağdurun korkutulmasına yönelik olan, gelecekte yapılacağı bildirilen bir kötülükle meydana getirilmektedir³¹. Bu bağlamda tehditte kullanılan araçların ve tehdidin ne şekilde yapıldığının bir önemi yoktur. ETCK'nın 495. maddesinde yer alan *“şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşürecek”* ifadesi TCK'da kendisine yer bulmamıştır. Tehdidin yönelebileceği değerler; yaşama hakkı, vücut dokunulmazlığı, cinsel dokunulmazlık ve malvarlığı olmak üzere sınırlı bir şekilde belirlenmiştir.

Alman hukukunda da yağmanın diğer bir işleniş şekli, kişinin bedeni veya hayatı üzerinde tehdit ile başkasına ait bir taşınır malın alınması olarak belirtilmiştir. Ancak görüldüğü gibi, bu tehdidin kişinin bedeni veya hayatı için mevcut bir tehlike oluşturmaması gerekmektedir; başka bir ifadeyle, herhangi bir kötülük yapacağından bahisle tehdit yağma suçu bakımından yeterli görülmemiştir. Failin tehdidi gerçekleştirmek isteyip istemediği ya da bunu gerçekleştirme yeteneği olup olmadığı da önemli değildir. Mağdurun tehdidi ciddiye alması, ayrıca tehdidin mağdur tarafından fark edilmesi ve anlaşılması bir ön koşuldur.

²⁸ Karşıt görüş için bk. Tezcan, Erdem ve Önok (n 9) 700-701. Yazarlara göre, şiddet vücuda yönelik olsa da vücutla temas şart olmadığından cebrin kasten yaralama boyutuna ulaşması gerekmemektedir.

²⁹ Ziya Koç, 'Alman Öğretisinde İleri Sürülen Görüşler Işığında Türk Hukukunda Yağma Suçunun İhmalî Hareketlerle İşlenip İşlenemeyeceği Meselesi' (2021) 11 (2) Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 577, 582; Şare (n 21) 636; Koca ve Üzülmaz (n 4) 746.

³⁰ Koca ve Üzülmaz (n 4) 747.

³¹ Koç (n 29) 583; Koca ve Üzülmaz (n 4) 750.

Tehdit unsuru, mağdurun karşı koyamayacağı veya haklı bir tepki veremeyeceği ölçüde ciddiyet taşınmalıdır³². Tehdit sadece açık bir şekilde değil, zımni bir şekilde de gerçekleşebilir. Ancak bu durumda fail, beden veya hayat için tehlikeyi açık bir şekilde gözler önüne sermelidir; yani bu tehlikeyi belirli bir davranışla yeterince belirgin hale getirmelidir. Yalnızca mağdurun failin kendisine beden veya hayat üzerinde zarar vereceğini beklemesi yeterli değildir. Yağma suçu ile ilgili kanuni düzenlemenin amacı (*ratio legis*), silah veya tehlikeli bir araç kullanımıyla ilgili suçlardan farklı olarak, mağdurun fiilen tehlikeye maruz kalmasından ziyade tehdidin etkili bir korku yaratma gücüdür. Tehditle ilgili olarak suçun öznel unsuru, failin, tehdidinin en azından tehdit edilen kişinin bunun gerçekleştirileceğinden korkmasına neden olabileceğini kabul etmesini gerektirir³³. Bu nedenle, örneğin, dolu olmayan bir tabanca ile yapılan tehdit de yağma suçu kapsamına girmektedir³⁴.

4. Manevi Unsur

Yağma suçu kasten işlenebilir. Yağma suçunda hırsızlığın bir unsur olması ve korunan hukuki değer dikkate alındığında failde genel kastın yanında faydalanma amacının da bulunması gerekir³⁵. Yargıtay da bu yönde görüş bildirmektedir³⁶. Bu nedenle bu suç olası kastla işlenemez³⁷.

5. Hukuka Aykırılık Unsuru

TCK m. 24/1'te kanun hükmünü yerine getirme bir hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenmiştir. Bu kapsamda, kanunların verdiği yetki çerçevesinde güvenliği sağlamak veya şüphelileri yakalamak için kişilerin elindeki veya üzerindeki silahların veya suçla ilgili eşyaların kolluk kuvvetleri tarafından zorla

³² Schönke und Schröder (n 25) § 249 para 5.

³³ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249 para 19.

³⁴ BGH 15, 322; NStZ-RR 15, 213; Aynı yönde bk. Tezcan, Erdem ve Önok (n 9) 703.

³⁵ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır (n 9) 654; Tezcan, Erdem ve Önok (n 9) 722; Centel, Zafer ve Çakmut (n 9) 401; Koca ve Üzülmüş (n 4) 760. Aksi yönde bk. Şare (n 21) 663-664. Yağma suçunun yarar sağlama amacı içerisinde yalnızca ekonomik mahiyetteki yararların değerlendirilmesi gerektiğine dair görüş için bk. Fatih Birtok, 'Yağma Suçu Bakımından Yarar Sağlama Amacı', (2020) 15 (44) Ceza Hukuku Dergisi 673, 704.

³⁶ "...yağma suçunun oluşması için failin zorla aldığı malı sahiplenme veya ondan yararlanma iradesini taşıması gerekir..." Bk. Yargıtay 6 CD, E 1982/923 K 1982/8767, 25.11.1982, <https://www.lexpera.com.tr> Erişim Tarihi 1 Şubat 2025.

³⁷ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır (n 9) 655. Aksi yönde bk. Kaylan (n 9) 42; Tezcan, Erdem ve Önok (n 9) 722; Özen (n 9) 649; Koca ve Üzülmüş (n 4) 760.

alınması yağma suçunu oluşturmaz. Yine İcra ve İflas Kanunu³⁸ (İİK) m. 80 uyarınca haciz memurunun borçlunun üzerinde para veya başka kıymetli şeyler bulunduğunu anlaması durumunda bunları almak için kuvvet kullanmasına müsaade edilmiştir. Bu durumda da yağma suçunun oluşmayacağı açıktır³⁹.

TCK m. 25'te düzenlenen meşru savunma kapsamında da malın zorla alınması söz konusu olabilir. Örneğin, kendisine saldırmak üzere olan kişinin elindeki silahı cebir kullanmak suretiyle alan kişinin fiili yağma suçunu oluşturmayacaktır.

II. Yağma Suçunun Konusu ve Mal Kavramı

Yağma suçunun konusu TCK m. 148/1'de yalnızca "mal" ibaresi ile düzenlenmiştir. Ancak bu malın özellikleri belirlenmemiştir. Bu ibareye bakıldığında malın taşınır veya taşınmaz olması hususunda bir ayırım yapılmadığı ileri sürülebilir. Ancak madde gerekçesinde yağma suçunun konusunu taşınır malın oluşturacağı belirtilmiştir. Şüphesiz madde gerekçesi metne dahil değildir ancak kanun metninin anlamını belirlemede bir yorum aracı olarak yararlanılabilir.

Hukuk sözlüğüne göre mal, gerçek veya tüzel kişinin mülkiyetinde bulunan, taşınır veya taşınmaz varlıkların bütünüdür⁴⁰. Taşınır mülkiyetinin kapsamı, Türk Medeni Kanunu (TMK)⁴¹ m. 762'de şu şekilde düzenlenmiştir: "*Taşınır mülkiyetinin konusu, nitelikleri itibarıyla taşınabilen maddî şeyler ile edinmeye elverişli olan ve taşınmaz mülkiyetinin kapsamına girmeyen doğal güçlerdir.*" Görüldüğü üzere öncelikle maddi varlığı olan taşınabilir şeylerin taşınır mal olduğu kabul edilmektedir. Taşınabilir şeyler, özüne zarar gelmeksizin bulunduğu yerden başka bir yere nakli mümkün olan nesnelerdir. Taşınmaz mallar ise değerini ve niteliğini kaybetmeksizin bir yerden başka bir yere götürülemeyen mallardır. TMK m. 704'te; arazilerin, tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar ile kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümlerin taşınmaz mal hükmünde olduğu belirtilmiştir.

Türk Medeni Kanunu'nun 762. maddesinde edinmeye elverişli doğal güçlerin de taşınır mülkiyetine konu olacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda

³⁸ İcra ve İflâs Kanunu, Kanun Numarası: 2004, Kabul Tarihi: 09.06.1932, RG. 19.06.1932/2128.

³⁹ Taş (n 5) 246; Koca ve Üzülmüş (n 4) 762.

⁴⁰ <<https://sozluk.adalet.gov.tr/mal>> Erişim Tarihi 28 Kasım 2024.

⁴¹ Türk Medeni Kanunu, Kanun Numarası: 4721, Kabul Tarihi: 22.11.2001, RG. 08.12.2001/24607.

elektrik enerjisi ile sıvı veya gaz hâlindeki enerji türleri de taşınır eşya olarak hukuki işlemlere konu olabilecektir⁴². Ceza hukuku bakımından, elektrik enerjisi dışında kalan sıvı veya gaz hâlindeki enerji türleri suçun konusunu oluşturabilir. Nitekim TCK m. 142/3'te hırsızlık suçunun sıvı veya gaz hâlindeki enerji hakkındaki işlenmesi nitelikli hâl olarak düzenlenmiştir. Elektrik enerjisi ise bu kapsamda değil, TCK m. 163/3 kapsamında karşılıksız yararlanma suçunun konusu olarak düzenlenmiştir. Buradan hareketle hırsızlık suçunun konusunu oluşturan sıvı veya gaz hâlindeki enerjinin yağma suçunun da konusunu oluşturabileceği kabul edilebilir.

Türk Ceza Kanunu'nun 148. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenen senedin yağmasının konusunu ise mağdurun kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senet, var olan bir senedin hükümsüz kaldığını belirten bir vesika veya borç doğurucu senet hâline getirilebilecek imzalı kâğıt oluşturmaktadır⁴³.

Taşınır malların yağma suçunun konusunu oluşturmaları hususunda öğretide ve uygulamada tartışma yoktur. Taşınmaz malların yağma suçunun konusu olabilmesi ise bir sonraki bölümde ayrıntılı bir şekilde belirteceğimiz üzere tartışmalı bir husustur.

Taşınır-taşınmaz mal ayrımı, aynı hakların kurulmasında ve aleniyet kazanmasında kendini göstermektedir. Taşınırlarda aynı hakkın geçmesi için zilyetliğin devri gerekir, taşınmazlarda ise tapu kütüğüne tescil işlemi yapılmalıdır⁴⁴. Zilyetlik, taşınır ve taşınmaz mallar üzerindeki hâkimiyet durumudur. Yani sadece taşınır mallar üzerinde zilyetlik kurulmaz; ancak zilyetlik taşınır mallarda aynı haklar bakımından kamuya açıklık sağlama işlevini yerine getirir. Zilyetlik, zilyedin taşınır mal üzerinde iddia ettiği hakka sahip olduğu yönünde karine teşkil eder⁴⁵. TMK zilyetliğe sadece taşınır mallar açısından bir karine işlevi tanımıştır. Tapuya kayıtlı taşınmazlarda hak karinesi tapu sicilinde hak sahibi olarak kayıtlı olan kişi için tanınır⁴⁶. Taşınmazlar üzerindeki hak sahipliği bakımından aleniyeti sağlayan zilyetlik değil, tapu sicilidir⁴⁷.

⁴² Mehmet Ayan, *Eşya Hukuku II Mülkiyet* (4. Baskı, Mimoza 2012) s. 506.

⁴³ Koca ve Üzülmüş (n 4) 764; Alan (n 6) 270.

⁴⁴ Sanem Aksoy Dursun, *Eşya Kavramı* (On İki Levha 2012) 38.

⁴⁵ Kemal Oğuzman, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir, *Eşya Hukuku* (17. Baskı, Filiz 2014) 46.

⁴⁶ Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir (n 45) 112.

⁴⁷ Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir (n 45) 131.

Ceza hukukunda zilyetlik nesnel ve öznel olmak üzere iki koşul içerir. Nesnel anlamda zilyetlik, mal üzerinde doğrudan etki edebilme yönündeki iradenin gerçekleştirilmesine bir engel olmamasını; öznel açıdan zilyetlik ise egemenlik iradesini ifade eder⁴⁸. Mülkiyet iradesinin bulunması gerekmediği gibi hukuki açıdan iradeyi açıklama yetkisine sahip olmak da gerekmemektedir. Bu anlamda, ceza hukukundaki zilyetlik ile özel hukuktaki zilyetlik büyük ölçüde örtüşmekte, mal üzerindeki fiili hakimiyeti ele geçirmeyi ve onu kaybetmemeyi ifade etmektedir⁴⁹.

TMK m. 977'ye göre zilyetliğin devri, şeyin veya şey üzerindeki hâkimiyeti sağlayacak araçların edinene **teslimi** suretiyle gerçekleşir. Teslim ise malın maddi olarak yeni zilyede verilmesi suretiyle onun mal üzerinde hakimiyeti kullanacak duruma sokulması ile gerçekleşir⁵⁰. Zilyetliğin teslim yolu ile devri, taşınırlarda mülkiyetin nakli için gerekli ve yeterli işlemlerden biridir (TMK m. 763). Taşınmaz mallarda ise zilyetliğin devri yeterli değildir, mülkiyetin kazanılması esas olarak tapu kütüğüne tescil suretiyle olmaktadır (TMK m. 705). Tapuya kayıtlı olmayan taşınmazların ise taşınır mal gibi teslimi mümkündür, dolayısıyla bunlar yağma suçuna konu olabilirler⁵¹.

Ancak nasıl ki zilyetlik sadece taşınır mallar üzerinde değil, taşınmaz mallar üzerinde de kurulabiliyorsa zilyetliğin devri çeşitleri de taşınmaz mallar için geçerli olabilir. Zilyetliğin teslim suretiyle devri, eşya üzerindeki hâkimiyeti sağlayan araçların verilmesi suretiyle de gerçekleşebilir. Örneğin, taşınır nitelikteki bir dolabın anahtarının teslim edilmesi zilyetliğin devredildiği anlamına gelir. Aynı şekilde taşınmaz eşya niteliğindeki bir deponun anahtarının başka birine verilmesi durumunda o deponun zilyetliğinin devredildiğini, dolayısıyla deponun o kişiye teslim edildiğini kabul etmeye engel bir durum olmamalıdır. Zilyetliğin teslim edilmesi ile eşyanın mülkiyetinin nakli farklı hususlardır. TCK m. 148/1'de mülkiyet hakkından söz edilmemiştir, malın teslimi veya alınmasına sessiz kalınmasından bahsedilmiştir⁵².

⁴⁸ Arslanbaş (n 4) 85.

⁴⁹ Arslanbaş (n 4) 85.

⁵⁰ Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir (n 45) 67.

⁵¹ Semiz (n 9) 780; Alan (n 6) 267-268.

⁵² Ahmet Taşkın, 'Yağma Suçunda Mal Kavramı' (2008) 20 Terazi Hukuk Dergisi 95, 95.

Bu nedenlerle yağma suçunun kanuni tanımında yer alan “teslim” ibaresinden hareketle yağma suçunun konusunu sadece taşınır malların oluşturabileceğinin kabulünün zorunlu olmadığı kanaatindeyiz.

III. Yağma Suçunun Konusu Etrafındaki Tartışmalar

A. Suçun Konusunun Sadece Taşınır Mal Olduğu Yönündeki Görüşler

Tezcan/Erdem/Önok’a göre, her ne kadar kanuni tanımda suçun konusu *mal* olarak belirtilmişse de hırsızlık suçunun oluşması için aranan koşullar buradan da aranır. Bu kapsamda suçun konusunu *taşınabilir* mallar oluşturabilir⁵³.

Centel/Zafer/Çakmut’a göre yağma suçunun konusu sadece alınabilme özelliği taşıyan taşınır mallar olabilir⁵⁴.

Yıldız’a göre, TCK m. 148/1’de düzenlenen *taşınır malın yağması* bakımından konunun taşınır mal olması gereklidir⁵⁵.

Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır’a göre yağma suçunda *teslime veya alınması-na* karşı koymamaya mecbur kılınan mal ancak taşınır bir mal olabilir. Bu nedenle bu suçun konusunu taşınır mallar oluşturabilir⁵⁶.

Özbek/Doğan/Bacaksız’a göre, bileşik suç hükmü gereği hırsızlığın yağma suçunun bir unsurunu oluşturduğu kabul edildiği için bu suçun konusunu da ancak taşınabilir mallar oluşturabilir⁵⁷.

Korkmaz’a göre, yağma suçunda malın alınması fiili sadece taşınırlar için söz konusu olabilir, taşınmazlar bir yerden alınıp başka yere götürülemez⁵⁸.

Yazıcıoğlu’na göre, suçun maddi unsurunu oluşturan “bir malın verilmesi veya teslimi” olgusu, suçun konusunun taşınır mal niteliğinde olmasını zorunlu kılmaktadır. Taşınmazın tapusunun failin üstüne geçirilmesi veya taşınmazın

⁵³ Tezcan, Erdem ve Önok (n 9) 694-695; aynı yönde bk. Gökhan Taneri ve Gani Kamışlı, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar* (Seçkin 2018) 869.

⁵⁴ Centel, Zafer ve Çakmut (n 9) 392.

⁵⁵ Yıldız (n 14) 86.

⁵⁶ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır (n 9) 641.

⁵⁷ Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (18. Baskı, Seçkin 2023) 681.

⁵⁸ Esra Şule Korkmaz, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu* (Seçkin 2021) 46.

sattırılarak parasının alındığı durumlarda da suçun konusu taşınmaz değil, teslim edilen evrak veya paradır⁵⁹.

Eker'e göre, fail tarafından mağdura ait taşınmazın tapu sicilinde kendisi ya da başkası adına zorla devrettirilmesi durumunda suçun konusu tapu senedir. Taşınmazlarda mülkiyeti geçiren işlem tapu senedinin düzenlenmesi olduğundan failin zorla aldığı şey senet olur ve senedin yağması gerçekleşir⁶⁰.

Özbek ve Meraklı'ya göre, hırsızlık suçu ile yağma suçu arasında bileşik suç ilişkisi bulunması ve özellikle tipiklikte yer alan malın alınması unsuru nedeniyle bu suçun konusunu sadece taşınır mallar oluşturabilir. Mal üzerindeki zilyetliğin fiilen sonlandırılarak malın mağdura hakimiyet alanından çıkarılıp onun etki alanı dışına sokulması yalnızca taşınır mallarda olabilir⁶¹. Aynı görüşe göre, cebir veya tehdit kullanmak suretiyle bir taşınmaz üzerindeki fiili hakimiyetin ele geçirilmesi durumunda cebir veya tehdit suçu ile hakkı olmayan yere tecavüz (TCK m. 154) suçlarından gerçek içtima yoluyla faile ayrı ayrı ceza verilmelidir. Taşınmazların tapu dairesinde veya noterde usulüne uygun olarak devrinin sağlanması durumunda ise senedin yağması suçu oluşacaktır⁶².

Koca da ETCK'da yer alan yağma cürmü ile ilgili olarak yazdığı eserinde, hukukça hükmü haiz senette somutlaşan hakkın bir alacağa, başka bir hakka veya bir taşınmaza ilişkin olabileceğini ancak bu durumda suçun maddi konusunun alacak, hak veya taşınmaz olmayacağını; bizzat senedin kendisi olacağını ifade etmektedir. Senedin alınması ile senedin kâğıt olarak değeri değil, bu senette mündemiç olan haklar faile geçer. Buradan hareketle yağma gibi suçların sadece mülkiyet ve zilyetliğe karşı işlenebilen suçlar olduğu sonucuna ulaşılır. Dolayısıyla failin cebir veya tehdit ile bir kişiyi taşınmazını tapuda satış sözleşmesi yaptırarak kendisine devretmeye mecbur bıraktığı durumda senedin yağması cürmü oluşur. Zira bu durumda taşınmaz malikinin devre ilişkin irade beyanını, bir senedin verilmesi veya imza ettirilmesi şeklinde anlamak gerekir⁶³.

⁵⁹ Yılmaz Yazıcıoğlu, 'Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı' (2013) 19 (2) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan Özel Sayısı) 757, 762-763.

⁶⁰ Hüseyin Eker, *Yağma Suçları* (Adalet 2014) 103.

⁶¹ Veli Özer Özbek ve Serkan Meraklı, 'Taşınmaz Malların Yağma Suçunun Konusunu Oluşturup Oluşturamayacağı Sorunu' (2023) 2 (2) İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (EconJURA) 127, 136-138.

⁶² Özbek ve Meraklı (n 66) 140.

⁶³ Mahmut Koca, *Yağma Cürümleri* (Seçkin 2003) 104.

Kanaatimizce ETCK'nın yağma suçu kapsamında senet ile ilgili düzenlemesi dikkate alındığından bu görüş isabetli görülebilir. Zira ETCK'da senedin niteliği konusunda bir belirleme yapılmamış, sadece "hukukça hükmü haiz senet" denilerek herhangi bir hakkı temsil eden bir senedin zorla alınmasının bu suçu oluşturacağı kabul edilmiştir. Yürürlükteki TCK'nın senedin yağması ile ilgili fıkra hükmünde ise (TCK m. 148/2) bu suçun konusunu oluşturan senedin ancak "mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senet" olduğu belirtilmiştir. Taşınmazlar bakımından tapuda devir yapıldıktan sonra tapu idaresi tarafından teslim edilen ve taşınmazın kime ait olduğunu gösteren tapu senedinin bu şekilde bir borç senedi olmadığı açıktır. Şayet TCK'da da ETCK'da olduğu gibi senedin yalnızca hukuken hüküm ifade etmesi, yani hukuken sonuç doğurmaya elverişli olması yeterli görül-müş olsaydı güncel uygulama bakımından biz de bu görüşe iştirak edebilirdik.

*Kuzudişli'*ye göre; madde gerekçesi, öğretideki çoğunluk görüşü ve Yargıtay kararları dikkate alındığında yağma suçunun konusunu sadece taşınabilir mallar oluşturur ancak bir kişinin tehdit edilerek taşınmazını zorla devretmeye mecbur bırakılması durumunda suçun oluşmayacağını kabul etmek de adil değildir. Bu nedenle kanun değişikliği yapılarak taşınmazların da yağma suçunun kapsamına alınması gerekmektedir⁶⁴.

B. Taşınmaz Malların da Suçun Konusunu Oluşturabileceği Yönündeki Görüşler

Özen'e göre, kanunda yer alan "*bir malı teslim veya malın alınmasına*" ifadesinden malın taşınır mal olması gerektiği sonucu çıkmaktadır. Ancak tapusuz taşınmazlar da devir bakımından taşınır mallar gibidir. Bu nedenle tapusuz taşınmazlar da bu suçun konusunu oluşturabilir. Zira bu hususta kanunda malın mutlaka taşınır nitelikte olması yönünde sınırlandırıcı bir hüküm de bulunmamaktadır. Tapulu taşınmazların ise teslimi veya alınması değil, devir ve tescili söz konusudur. Bu açıdan kanun metnine bakıldığında bunların suçun konusunu oluşturmaları mümkün değildir; ancak "*teslim*" kelimesi korunan hukuki değer de esas alınarak geniş yorumlanırsa devir ve tescili de kapsayabilir ve tapulu mallar da suçun konusunu oluşturabilir. Çünkü tapulu bir malın sahibine tehditte bulunularak tapuda devir işlemi yaptırılması da mümkündür⁶⁵.

⁶⁴ Müslüm Kuzudişli, 'Yağma Suçu' (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2012) 23-24. Aynı yönde bk. Tuğba Uçak, 'Yargısal İçtihatlar Işığında Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Yağma Suçu' (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2022) 12.

⁶⁵ Özen (n 9) 630-631.

Gökcan/Artuç da kısmen aynı görüşte olmakla birlikte tapulu taşınmazların devri için cebir veya tehdit uygulanması durumunda suçun konusunun taşınmaz değil, tapu senedi olduğunu; dolayısıyla bu durumda TCK m. 148/2’de düzenlenen senedin yağması suçunun oluşacağını savunmuşlardır⁶⁶.

Taşkın’a göre, ETCK yağma suçunun konusunu açıkça “*menkul mal*” ile sınırlandırmışken TCK “*mal*” ibaresini tercih etmiştir. Kanun koyucunun yürürlükteki kanunu düzenlerken “*mal*” ibaresini tercih etmesinin bir anlamı olmalıdır. Aynı kanun koyucunun hırsızlık suçu ile ilgili kanun hükmünde *taşınır mal* ibaresini kullanırken yağma suçunda sadece “*mal*” ibaresini kullanması unutkanlık olarak görülmemelidir⁶⁷. Mal kavramını sadece taşınır mallarla sınırlandırmak kanunun sözel anlamını daraltmak olur ve suçun unsurlarını kaldırarak şekilde yorum yapmak da hukuka aykırıdır⁶⁸.

Aydın’a göre, yağma suçu ile cebir veya tehdit kullanılarak kişilerin malvarlıklarına saldırılması suretiyle mallarının zorla alınmasının engellenmesi amaçlandığından Kanundaki suç tanımında yer alan “*mal*” ifadesinin taşınmazları da içerecek şekilde yorumlanması gerekir. Bu hususta, taşınmazların zorla devrinin de yağma kapsamında olduğunu gösteren açık bir düzenleme yapılması en doğru çözüm olacaktır⁶⁹.

Birtek/Bursa’ya göre, her ne kadar öğretilerde yağma suçu bileşik suç olduğundan hırsızlık suçunun cebir veya tehditle işlenen hâli olarak değerlendirilen görüşler olsa da TCK m. 148 hükmünde suçun konusu açık bir şekilde tanımlanmamıştır. Suçun yalnızca fiil unsuru yorumlanmak suretiyle maddi konu açıklığa kavuşturulabilir. Maddede yer alan “bir malı”, “teslim” ve “alma” ifadeleri kıyas yasağı da gözetilerek dar anlamda yorumlandığında, suçun konusunun yalnızca taşınır mallar olduğu; buna karşılık geniş bir şekilde yorumlandığında ise taşınmaz malların da suçun konusu olabileceği sonucuna ulaşılmaktadır⁷⁰.

⁶⁶ Ayrıca yazarlara göre alacak hakları da suçun konusunu oluşturabilir. Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç, *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 4. Cilt* (Adalet 2021)148.

⁶⁷ Taşkın (n 57) 96.

⁶⁸ Taşkın (n 57) 101.

⁶⁹ Aydın (n 3) 44.

⁷⁰ Fatih Birtek ve Fuat İdar Bursa, ‘Malvarlığına Karşı Suçların (Hırsızlık, Yağma ve Dolandırıcılık Suçlarının) Konu Unsuru Bakımından Dijital Varlıklar’ (2023) 18 (52) Ceza Hukuku Dergisi 231, 246.

Demir/Yıldırım'a göre kanun koyucu “mal” kelimesini kullanarak amacını açıkça ortaya koymuştur. Kanun koyucunun açıkça “mal” olarak belirttiği suçun konusunu yanlışlıkla böyle düzenlediği söylenemez. Şayet kanun koyucu yağma suçunun konusunu taşınır mal ile sınırlamak isteseydi suçta ve cezada kanunilik ilkesi bağlamında bu hususu kanunda açıkça belirtirdi⁷¹. Yine aynı yazarlara göre, fail mağdurun taşınmazını cebir veya tehdit ile ele geçirmesine rağmen yağma suçunun oluşmayacağını savunmak adeta faili ödüllendirmek olacaktır. Yağma suçunun koruduğu hukuki değer dikkate alındığında suçun konusunun sadece taşınır mallardan ibaret olduğunu savunan baskın görüşten ayrıldıklarını ifade etmektedirler⁷².

Şen, doğrudan bir şekilde taşınmazların da yağma suçunun konusunu oluşturabileceğini belirtmemekle birlikte kanun maddesi incelendiğinde hırsızlık suçunun aksine yağma suçunda taşınır/taşınmaz mal ayrımı yapılmadığını; bu suçla korunan hukuki yarar olarak mülkiyetin taşınmazları da kapsadığını ifade etmiştir⁷³.

Semiz'e göre, taşınmaz malların yağma suçunun konusunu oluşturup oluşturamayacağı tartışmalı olmakla beraber, tapu kaydı bulunmayan taşınmazların taşınır mal gibi teslimi mümkün olduğu için yağma suçunun konusunu oluşturabileceği söylenebilir⁷⁴.

C. Yargıtay Kararları

Taşınmaz malların devrini sağlamak amacıyla cebir veya tehdit kullanılması durumunda, bu eylemin yağma suçu kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda Yargıtay'ın çeşitli kararları bulunmaktadır. Genel olarak Yargıtay içtihatlarında yağma suçunun konusunun taşınır mallar olduğu kabul edilmekte ve taşınmaz malların cebir veya tehditle devrinin sağlanması durumunda farklı suç tiplerinin oluşabileceği belirtilmektedir.

⁷¹ Remzi Demir ve Hasan Yıldırım, *Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri Kararları Eşliğinde Yağma Suçları* (Adalet 2022) 29.

⁷² Demir ve Yıldırım (n 76) 30.

⁷³ Ersan Şen, ‘Yağma ve Hırsızlık Suçlarında Fiili Hâkimiyet’ (2013) 8 (109-110) Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 123, 124.

⁷⁴ Semiz (n 9) 780.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun birçok kararında yağma suçunun konusu-
nun taşınır mal olduğu belirtilmiştir⁷⁵. Ceza Genel Kurulu’nun 30.03.2021 tarihli
bir kararında, “...TCK’nın 148. maddesinin birinci fıkrasındaki... düzenlemede
yağma suçunun konusu mal olarak belirtilip taşınır veya taşınmaz olması ara-
sında herhangi bir ayırım yapılmamış ise de aynı maddenin gerekçesinde
...yağma suçuna konu olan malın taşınır mal olduğunun açıkça ifade edilmesi,
ayrıca birçok Ceza Genel Kurulu kararında da belirtildiği üzere yağma suçunun,
tehdit veya cebir ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşan bileşik suç
niteliğinde olması ve TCK’nın 141. maddesinde de hırsızlık suçunun taşınır mal-
lara karşı işlenebileceğinin açıkça düzenlenmesi karşısında, taşınmazların yağ-
ma suçuna konu olamayacağının kabulünün gerektiği, cebir veya tehdit kulla-
nılmak suretiyle başkasına ait taşınmaz bir malın tapuda devredilmesi hâlinde
ise yağma suçunun konusunu taşınmaz değil; taşınmazın mülkiyetini geçiren ve
taşınır mal niteliğinde olan tapu senedinin oluşturacağı” belirtilmiştir⁷⁶.

Yargıtay, bazı kararlarında ise taşınmazların da yağma suçunun konusunu
oluşturabileceği yönünde görüş bildirmiştir. Yakın tarihli bir kararında Yargıtay,
sanıkların bir evin tapuda devrinin yapılması amacıyla mağduru tehdit ettiği bir
olayda, sanık müdafilerinin “taşınmazların yağma suçunun konusunu oluşturu-
mayacağı” yönündeki savunmalarına itibar etmemiş, olayda yağma suçunun
oluşturduğuna kanaat getirmiştir⁷⁷.

Yargıtay’ın bir kararına göre ETCK’da yağma suçunun konusunun açıkça
menkul mal olacağı belirtildiğinden bu hususta bir tereddüt bulunmazken
TCK’da suçun konusu “mal” olarak belirtilmiştir. Mal kavramının içine ise hem
taşınırlar hem de taşınmazlar girmektedir. Yağma suçunun konusunu sadece
taşınırlar ile sınırlandırmak kanun koyucunun maksat ve iradesine aykırı olacak-
tır⁷⁸.

Yargıtay, sanıkların mağduru tehdit ederek yedi dönüm tarlasının tapuda
devir işlemini yaptırmaları nedeniyle yağma suçunun gerçekleştiği yönünde

⁷⁵ Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E 2017/1175 K 2018/518, 13.11.2018; Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E 2017/517 K 2018/530, 15.11.2018; Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E 2018/308 K 2019/684, 28.11.2019, <https://www.legalbank.net> Erişim Tarihi 5 Ekim 2023.

⁷⁶ Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E 2017/1018 K 2021/147, 30.03.2021, <https://www.lexpera.com.tr> Erişim Tarihi 28 Eylül 2023.

⁷⁷ Yargıtay 6 CD, E 2021/22667 K 2023/10518, 08.05.2023, <https://karararama.yargitay.gov.tr/> Erişim Tarihi 18 Ekim 2023.

⁷⁸ Yargıtay 4 CD, E 2015/27957 K 2016/956, 21.01.2016 in Korkmaz (n 63) 45, dn. 152.

karar vermiştir⁷⁹. Yine, sanıkların mağduru cebir ve tehdit zoru ile farklı illere götürüp buralarda alıkoymak suretiyle mağdurdan birisi daire, ikisi arsa olmak üzere üç adet taşınmazın tapusunu sanığın üstüne geçirilmesine yönelik fiillerin yağma suçunu oluşturduğu yönünde karar vermiştir⁸⁰.

Yargıtay'ın başka bir kararında, mağdur tarafından icradan satılan alınan evin bir süre sonra sanıklar tarafından tehdit ile tapuda işlem yaptırılarak geri alınması fiilinin yağma suçunu oluşturacağı belirtilmiştir.^{81,82}

D. Alman Hukukundaki Düzenleme ve Öğretideki Görüşler

Yağma suçu (*Raub*), AİCK §249'da düzenlenmiştir. Buna göre, başkasına ait taşınır bir malı (*fremde bewegliche Sache*), kendisine veya üçüncü bir kişiye hukuka aykırı olarak mal edindirmek amacıyla, bir kişiye karşı cebir kullanarak veya hayati tehlike tehdidiyle muhafaza edenin rızası olmadan bulunduğu yerden alan (*wegnehmen*) kişinin bir yıldan az olmamak üzere hapis cezasına çarptırılacağı düzenlenmiştir. Görüldüğü gibi, Alman hukukunda Türk hukukunda olduğundan farklı bir şekilde, yağma suçunun konusunu taşınır malların oluşturacağı açık bir şekilde zikredilmiş, “*bulunduğu yerden alma*” ifadesi kullanılarak da bu durum pekiştirilmiştir⁸³. Taşınmaz mallar (*Immobilien*), AİCK kapsamında yağma suçunun konusu olamaz. Bunun sebebi, taşınmaz malların, taşınır mallar gibi fiziksel olarak yer değiştirme özelliğine sahip olmaması ve dolayısıyla “*bulunduğu yerden alma*” unsurunu karşılamamasıdır. AİCK, TCK'nın mehzaz kanu-

⁷⁹ Yargıtay 6 CD, E 2011/23997 K 2012/6081, 28.03.2012 in Eker (n 65) 88, dn. 96.

⁸⁰ Yargıtay 6 CD, E 2013/25964 K 2016/1854, 16.03.2016 in Demir ve Yıldırım (n 76) 28.

⁸¹ Yargıtay 6 CD, E 2013/15882 K 2016/4444, 26.05.2016, <https://www.lexpera.com.tr> Erişim Tarihi 21 Ocak 2024. Aynı yönde bk. Yargıtay 5 CD, E 2016/3200 K 2017/213, 19.01.2017, <https://www.lexpera.com.tr> Erişim Tarihi 18 Nisan 2024.

⁸² Yargıtay'ın benzer olaylarda, aynı hukuki sorun karşısında böylesine farklı kararlar vermesi kişilerin hukuki güvenliği ve kanun önünde eşitlik ilkeleri açısından sakıncalıdır. Zira kanun yollarının amaçlarından biri de ülkede içtihat birliğini sağlamaktır. İchtihat birliği, kanun önünde herkesin eşitliği ilkesinin de önemli güvencelerinden biridir. Hakan Karakehya, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (5. Baskı, Adalet 2023) s. 482; Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (14. Baskı, Seçkin 2021) 747. Aynı yönde Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararı için bk. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E 2008/47 K 2008/43, 04.03.2008, <https://www.lexpera.com.tr>, Erişim tarihi 11 Mayıs 2025.

⁸³ Alman Medeni Kanunu'nda (AlMK-BGB, Bürgerliches Gesetzbuch §90) taşınır ve taşınmaz mal ayrımı net bir şekilde yapılmıştır. Taşınır mallar, fiziksel olarak bir yerden başka bir yere taşınabilen nesneler olarak tanımlanırken, taşınmaz mallar taşınamaz nitelikteki arsa, bina gibi varlıkları ifade etmektedir.

nu olmasına rağmen yağma suçu düzenlemesi aynen alınmamış, “taşınır mal” ifadesine de “bulunduğu yerden alma” ifadesine de yer verilmemiştir.

Alman Yüksek Mahkemesi (BGH) tarafından da failin taşınır mal üzerindeki fiilinin yağma suçu kapsamında değerlendirildiği ancak taşınmaz malın ele geçirilmesine yönelik fiillerin farklı suç tiplerine tâbi olduğu belirtilmiştir⁸⁴. Örneğin, fail, cebir veya tehdit kullanarak mağduru bir evin mülkiyetini devretmeye zorlarsa, bu eylem yağma değil, hileli davranış veya zor kullanma yoluyla mülkiyet devri gerektiren başka suç tipleri kapsamında ele alınmaktadır. Buna karşılık, taşınmaz içinde yer alan taşınır malların cebir veya tehdit yoluyla ele geçirilmesi hâlinde yağma suçu gündeme gelebilir. Örneğin, fail bir eve girerek cebir kullanıp mağduru etkisiz hale getirerek içerideki değerli eşyaları alırsa, bu eylem yağma suçu olarak değerlendirilir.

Alman hukukunda yağma, hırsızlık suçunun (*Diebstahl*) tüm maddi ve manevi unsurlarını (başkasına ait taşınır bir malı, hukuka aykırı bir şekilde kendine veya üçüncü bir kişiye mal edindirme amacıyla alma) barındırmakla birlikte, bunları nitelikli bir zorlamayla (bir kişiye karşı cebir veya hayati tehlike arz eden bir tehdit) birleştiren bağımsız iki eylemli bir suç tipi (*zweiaktiges Delikt*) olarak değerlendirilmektedir⁸⁵. Hırsızlık suçu, başkasına ait taşınır bir malın hukuka aykırı olarak ve mal edinme amacıyla alınmasını içerirken, yağma suçunun gerçekleşebilmesi için ek olarak mağdurun iradesinin cebir veya tehdit yoluyla zorlanması gerekmektedir. Bu bağlamda, hırsızlık suçu ile yağma suçu arasında bir bileşik suç ilişkisi olduğu kabul edilmekte, AİCK §242’de düzenlenen hırsızlık suçunun tüm unsurlarının gerçekleşme şartı aranmaktadır⁸⁶. Yağma, hırsızlık suçunun nitelikli hâli değil, bağımsız bir suç tipidir⁸⁷. Alman hukukunda yağma suçu ile hırsızlık suçu her ne kadar bağımsız suç tipleri olsa da aralarındaki bileşik suç ilişkisinden dolayı suçun unsurlarının birbiriyle paralellik gösterdiği ve bu düşünceyle suç kaleme alınırken yağma ile hırsızlık suçları arasında suçun konusu bakımından uyum sağlandığı görülmektedir⁸⁸.

⁸⁴ BGHSt 40, 257.

⁸⁵ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249, para Allgemeines; Urs Kindhäuser, Ulfrid Neumann, Hans-Ulrich Paefgenn und Frank Saliger, *NK-StGB* (6. Auflage, Nomos 2023) §249 para 1; Schönke und Schröder (n 25) §249 para 1.

⁸⁶ Karl Lackner, Kristian Kühl und Martin Heger, *Strafgesetzbuch Kommentar* (C. H. Beck 2023) § 249 para 1.

⁸⁷ Schönke und Schröder (n 25) § 249 para 1; BGH NJW 68, 1292.

⁸⁸ Özbek ve Meraklı (n 66) 133.

Alman hukukunda yağma suçunun konusu, başkasına ait olan ve taşınabilir nitelikteki bir eşyadır. “*Bulunduğu yerden alma*” fiili, başkasına ait olan zilyetliğin sona erdirilmesi ve yerine yeni bir zilyetliğin tesis edilmesi anlamına gelmektedir. Mağdurun bu alma fiilini fark etmesi veya fiil sırasında orada bulunması gerekmemektedir. Örneğin, fail, kaçan mağdurun geride bıraktığı bir eşyayı alabilir ya da mağduru araçtan inmeye zorladıktan sonra onun arabasıyla uzaklaşabilir.⁸⁹ Özellikle, mağdurun hâkimiyet alanından bir eşyanın alınması söz konusu olmalıdır. Bu nokta, yağma ile yağma suçuna görünüş itibarıyla benzerlik gösteren yağma yoluyla şantaj (*Räuberische Erpressung*- AİCK §255) suçu arasındaki farkı da ortaya koyar. Zira yağma suçunda fail, mağdurun doğrudan direncini cebir veya tehdit yoluyla kırarak eşya üzerinde fiilen hâkimiyet kurarken; yağma yoluyla şantajda mağdur, cebir veya tehdidin etkisiyle iradi olarak malı teslim etmektedir. Bu ikinci durumda, failin mağdur üzerindeki baskısı malvarlığı tasarrufunu yönlendirmekte, dolayısıyla eylem “*bulunduğu yerden alma*” değil, “*teslim alma*” şeklinde tezahür etmektedir. Yağma suçunda fail, mağdurun doğrudan direncini kırarak eşyayı zorla ele geçirirken, yağma yoluyla şantajda mağdur, cebir veya tehdidin etkisiyle kendi iradesiyle eşyayı teslim etmektedir. Örneğin, bir kişinin zorla dövülerek çantasının elinden alınması yağma suçunu oluştururken, mağdurun tehdit edilerek banka hesabındaki parayı transfer etmeye zorlanması yağma yoluyla şantaj suçuna vücut vermektedir. İşte bu ayrım, suçun konusunun belirlenmesi bakımından da anlamlı hale gelmektedir. Yağma suçunun konusu yalnızca taşınabilir mallarla sınırlı iken, mağdurun cebir veya tehdidin etkisiyle gerçekleştirdiği iradi tasarrufa dayanan yağma yoluyla şantaj suçunun konusunu taşınmaz mallar da oluşturabilir. Nitekim Alman ceza hukukunda, failin baskısıyla mağdurun taşınmazını devretmesi veya bu taşınmaza ilişkin bir tasarruf işlemi gerçekleştirmesi hâlinde, yağma yoluyla şantaj suçu gündeme gelebilmektedir. Eğer cebir veya tehdit yoluyla mağdurun eşyayı tesliminin sağlandığı bir durum söz konusu ise, bu durumda bir “*bulunduğu yerden alma*” fiili gerçekleşmediğinden, yalnızca yağma yoluyla şantaj değerlendirilebilir. Bu çerçevede, “*bulunduğu yerden alma*” unsurunun bulunmaması, taşınmaz malların da suçun konusu kapsamına girebilmesini mümkün kılmaktadır.

Yağma suçu ile yağma yoluyla şantaj suçu arasındaki ayrımı belirleyen temel unsurlardan biri de mağdurun mal üzerindeki hâkimiyetini sona erdiren fiilin hukuki niteliğidir. Bu ayrım, doğrudan suçun konusunun belirlenmesini de

⁸⁹ Kindhäuser, Neumann, Paefgenn und Saliger (n 90) § 249 para 8.

etkilemektedir. Alman hukukunda yağma suçunun konusu, mağdurun zilyetliğinde bulunan ve taşınabilir nitelikteki bir maldır; bu suçta fail, cebir veya tehdit kullanarak mağdurun fiilî direncini kırmakta ve malı onun rızası dışında hâkimiyet alanından çıkarmaktadır. Mağdurun bu fiile katlanması (*dulden*), yani direncinin kırılması, eylemin “*bulunduğu yerden alma*” (*wegnahme*) niteliğini ortadan kaldırmaz; dolayısıyla hâkimiyetin cebir veya tehditle ihlal edildiği bu tür durumlarda halen yağma suçunun unsurları oluşmaktadır. Buna karşılık, mağdurun cebir veya tehdit etkisi altında kendi rızasıyla malı failin hâkimiyetine devrettiği durumlar, alma fiilinden ziyade bir “*malvarlığı tasarrufu*” (*Vermögensverfügung*) ifade eder. Bu durumda, fail mağdurun iradesini doğrudan kontrol ederek onun bir tasarruf işlemi gerçekleştirmesini sağlar; burada ise suçun konusu artık yalnızca taşınabilir mallarla sınırlı değildir. Zira mağdurun iradi tasarrufu, taşınmaz mallar üzerinde de gerçekleşebilir. Bu bağlamda, Alman hukukunda dolandırıcılık (*Betrug*- AİCK §263) suçundaki ölçütlerden biri olan “*malvarlığı tasarrufu*” kavramına benzer bir yaklaşım benimsenmektedir⁹⁰. Dolandırıcılık suçunda fail, mağdurun iradesini hileli davranışlarla etkileyerek onun rızasına dayalı bir malvarlığı tasarrufu elde ederken; yağmada, cebir veya tehdidin etkisiyle gerçekleştirilen eylemin hukuken geçerli bir tasarruf sayılıp sayılmadığı değerlendirilmektedir. Eğer mağdur, cebir veya tehdit nedeniyle fiziken direnememekte, ancak buna rağmen mal üzerinde tasarrufta bulunmak yerine yalnızca fiile pasif biçimde katlanmakta ise, bu durumda bir tasarruf işleminden söz edilemeyeceğinden, eylem yağma suçu olarak nitelendirilir⁹¹. Bu ayrım, özellikle mağdurun failin şiddet veya tehdit yoluyla yarattığı baskı altında sadece fiile sessizce katlanması gibi durumlarda önem kazanır. Örneğin, mağdur silahla tehdit edilerek çantasını bırakmak zorunda kalmışsa, bu durumda mağdurun teslim davranışı cebir karşısında pasif bir direnişsizlik halinde gerçekleşmiş olduğundan, hukuken geçerli bir malvarlığı tasarrufundan söz edilemez ve eylem yağma olarak değerlendirilir. Buna karşılık, mağdur cebir veya tehdidin etkisi altında iradi bir şekilde taşınmazını devreder veya banka havalesi gerçekleştirirse, bu durumda failin eylemi “*bulunduğu yerden alma*” olarak nitelendirilemeyeceğinden, yağma yoluyla şantaj söz konusu olur.

Alman hukukunda yağma suçunun oluşumu için hırsızlık ile nitelikli zorlama (cebir veya hayati tehlike tehdidi) arasındaki ilişkinin nasıl kurulması gerektiği konusunda öğretide ve yargı kararlarında farklı görüşler bulunmaktadır.

⁹⁰ Schönke und Schröder (n 25) § 249 para 2.

⁹¹ Schönke und Schröder (n 25) § 249 para 2.

Hâkim görüş, yağma suçunun nesnel unsurları açısından zorlama fiili ile hırsızlık fiili arasında doğrudan bir nedensellik bağı aranmadığı yönündedir. Önemli olan, failin öznel olarak cebir veya tehdidin hırsızlık suçuyla bağlantılı olduğunu düşünmesi ve bu bağlamda hareket etmesidir. Başka bir ifadeyle fail, mağdura yönelik zorlama eylemini, malı ele geçirme sürecinin bir parçası olarak hayal ediyorsa, yağma suçu oluşmuş kabul edilmektedir. Bu bakış açısıyla, zorlama eyleminin hırsızlığı nesnel olarak mümkün kılması ya da kolaylaştırması şart değildir. Dışarıdan nesnel bir değerlendirme yapıldığında, mağdurun failin beklentisine aykırı şekilde direnç göstermemesi veya zilyetliği savunmak istemesi bile suçun oluşumunu engellememektedir⁹².

Karşıt görüş, yağma suçunun oluşması için cebir veya tehdidin hırsızlık eylemini nesnel olarak kolaylaştırması gerektiğini savunmaktadır⁹³. Buna göre, failin kullandığı nitelikli zorlama araçları (cebir veya tehdit) ile hırsızlık fiili arasında doğrudan bir nedensellik bağı bulunmalıdır. Cebir veya tehdit, yalnızca failin zihninde bir bağlantı oluşturmasıyla değil, fiilen mağdurun direncini kırarak hırsızlık fiilini kolaylaştırmasıyla anlam kazanmaktadır. Bu görüşe göre, mağdurun gerçekten direnç gösterip göstermeyeceği ex post (olay sonrası) bir değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Sözgelimi failin cebir uyguladığı mağdurun fiziksel olarak kendisini savunmaya gücü olmadığı ortaya çıkarsa, burada cebrin nesnel olarak hırsızlığı kolaylaştırmadığı ileri sürülebilir. Bu durum, özellikle mağdurun zaten pasif veya savunmasız olduğu hallerde önem taşır. Örneğin, fail felçli veya sağır-dilsiz bir mağdura karşı cebir kullandığında, mağdurun fiilen direnemeyecek durumda olduğu anlaşılırsa, karşıt görüşe göre burada yağma suçunun oluşmadığı savunulabilecektir. Ancak bu görüş, şiddetin savunma potansiyeline sahip bir kişiye yönelmiş olması durumunda, bu kişinin rastlantısal olarak savunma gücünden yoksun olmasını suçun varlığını reddetmek için ye-

⁹² BGHSt 4, 210 (211); 18, 329 (331); 20, 32 (33); 30, 375 (377); BGH StV 1990, 159 (160); NStZ 1993, 79; 2003, 431 (432); 31.7.2012 - 3 StR 232/12, NStZ-RR 2012, 342; 11.9.2018 - 1 StR 413/18, BeckRS 2018, 25410; 11.8.2021 - 3 StR 63/21, NStZ-RR 2022, 14; Eser NJW 1965, 378; Schönke und Schröder (n 25) § 249 para 7; Karl Lackner, Kristian Köhl, *Strafgesetzbuch Kommentar* (29. Auflage, C.H. Beck 2011), StGB §249 para 4; Kindhäuser, Neumann, Paefgen und Saliger (n 90) § 249 para 11; Schönke und Schröder (n 25) § 249 para 7.

⁹³ Tatjana Hörnle, 'Wider Das Dogma Vom Finalzusammenhang Bei Raub und Sexueller Nötigung' in Hans-Ullrich Paefgen, Martin Böse, Urs Kindhäuser, Stephan Stübinger, Torsten Verrel und Rainer Zaczyk (eds), *Strafrechtswissenschaft als Analyse und Konstruktion: Festschrift für Ingeborg Puppe Zum 70. Geburtstag*, (Duncker & Humblot, 2011) 1143; Rudolf Rengier, 'Raub ohne Nötigung?' in Max-Emanuel Geis (ed), *Staat, Kirche, Verwaltung: Festschrift für Hartmut Maurer zum 70. Geburtstag* (C. H. Beck 2001) 1195.

terli görmektedir. Bu yaklaşım, failin amacıyla bağdaşmayan sonuçlar doğurabileceği gerekçesiyle eleştirilmektedir.⁹⁴ Zira failin cebir veya tehdit kullanma amacı, mağdurun direncini kırmak ve eşyayı ele geçirmeyi sağlamak olduğundan, mağdurun gerçekte direnip direnemeyeceğinin sonradan değerlendirilmesi, suçun oluşumunu keyfi bir şekilde sınırlayabilir.

AICK §249'un lafzından yağma ile hırsızlık arasında belirli bir bağlantının olması gerektiği açıkça anlaşılmaktadır. Hırsızlık suçu yalnızca bulunduğu yerden alma ve cebir veya tehdidin beraber bulunmasını değil, aynı zamanda bunların *"hırsızlığa özgü bir şekilde"* birbirine bağlanmasını da gerektirir. Cebir veya tehdit, başka bir kişinin malının alınmasını kolaylaştıran bir araç olmalıdır. Cebir veya tehdidin malın alınması için nedensel olması, yani cebir veya tehdit ile malın alınması arasında nihai bir bağlantı olması gerekmektedir. Bununla birlikte, *"bulunduğu yerden alma"* fiilinin tek amaç olması şart koşulmamaktadır. Failin cebir veya tehdidi kullanmaya ilk etapta farklı bir amaçla başlamış olması, sonrasında mal edinme kastının devreye girmesiyle birlikte yağma suçunun oluşmasına engel teşkil etmemektedir; örneğin, fail başlangıçta cinsel saldırı amacıyla mağdura cebir uygulamış ancak eylem sırasında mağdurun değerli eşyalarına sahip olma niyeti geliştirmişse ve cebir bu süreçte devam etmişse, yağma suçu meydana gelmiş kabul edilmektedir.⁹⁵

Alman hukukunda yağma suçunun oluşumu için cebir veya tehdidin yalnızca failin öznel niyetine dayalı olarak hırsızlık eylemiyle bağlantılı olması yeterli değildir; aynı zamanda bu iki unsurun zaman ve mekân bakımından da belirli bir nesnel bağlantı içinde bulunması gerekmektedir. Bununla birlikte, cebir fiilinin gerçekleştiği yer ile bulunduğu yerden alma fiilinin gerçekleştiği yerin aynı olması gerekmez ve cebir ile alma arasında belirli bir zaman ve mekân farkının aşılması gerektiği de zorunlu değildir. BGH içtihatlarına göre, cebir veya tehdidin hırsızlık eylemiyle bağlantısını belirlemede temel ölçüt, mağdurun cebir veya tehdit sonucu savunma yeteneğinin veya iradesinin zayıflamış olup olmadığıdır.⁹⁶ Cebir veya tehdit, mağdurun iradesini kırarak alma fiilinin gerçekleştirilmesine doğrudan hizmet etmeli ve failin bu araçları kullanma amacı yağma suçuna yönelik olmalıdır.

⁹⁴ Kindhäuser, Neumann, Paefgenn und Saliger (n 90) § 249 para 11.

⁹⁵ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249 para 18.

⁹⁶ Heintschel-Heinegg, Bange, Eschelbach, Hollering, und Schmidt (n 15) § 249 para 18.

IV. Görüşümüz

Taşınmaz malların cebir ya da tehdit kullanılarak fiilen işgal edilmesi ve malikinin kullanmasına engel olduğu durumlarda cebir (TCK m. 108), tehdit (TCK m. 106) veya hakkı olmayan yere tecavüz (TCK m. 154) suçlarının oluşacağı fikrine katılmaktayız. Ancak yukarıda yer verdiğimiz bazı görüşlerin savunduğu, tapulu taşınmazların zorla devrinin söz konusu olduğu durumlarda senedin yağması suçunun oluşacağı fikrine katılmıyoruz. Çünkü TCK m. 148/2’de suçun konusu olarak tanımlanan senedin, mağdurun kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek ya da borcu sonlandırabilecek bir senet mahiyetinde olması gerekmektedir. Yani her türlü senet değil, hukuken geçerli bir borç ilişkisini gösteren senetler bu suçun konusunu oluşturabilir. İlgili maddenin gerekçesinde de *“mağdurun iktisaden değerlendirmeye elverişli olan hakkını kullanmamasına yol açan her türlü belge borç doğurucu senet tanımına girer.”* açıklaması yapılmıştır. Bu bağlamda, borç doğurucu ya da borcu ortadan kaldıran nitelikte olmayan bir senedin cebir veya tehdit ile oluşturulması ya da imha edilmesi gibi durumlarda senedin yağması suçu oluşmayacaktır⁹⁷. Tapu senedi, bir taşınmazın mülkiyetinin kimde olduğunu gösteren resmi bir belgedir⁹⁸. Ancak borç doğurucu bir işlem içermez, yalnızca mülkiyetin kimde olduğunu gösteren ve tes-cili ispatlayan deklaratif (bildirici) nitelikte bir belgedir. Bu nedenle borç senedi niteliğinde olmayan, sadece bir mülkiyet durumunu gösteren tapu senedi gibi belgeler bu kapsamda kabul edilemez⁹⁹.

Taşınmaz satış vaadi sözleşmesi, taşınmazın ilerleyen bir tarihte devrini tahhüt eden ve taraflara karşılıklı borç yükleyen bir sözleşme niteliğini haiz olduğundan, borç doğurucu senet kapsamında değerlendirilmelidir. Tapu senedinden farklı olarak, yalnızca taşınmazın mülkiyet durumunu göstermekle kalmayıp borçluya ileride taşınmazın devri konusunda bir yükümlülük yüklemekte ve alacaklıya da bu devri talep etme hakkı vermektedir. Bu yönüyle borç ilişkisi yaratan ve edim yükümlülüğü doğuran bir belge olarak, taşınmaz mülkiyetinin devrini sağlayan asli bir sözleşme olmamakla birlikte, ileride yapılması zorunlu olan tapu devri işleminin hukuki temelini teşkil etmektedir. Taşınmaz satış vaa-

⁹⁷ Semiz (n 9) 793.

⁹⁸ Cebir veya tehdit ile bir taşınmazın devrinin yapılmasına zorlanması hareketinde suçun konusunun taşınmazın mülkiyetini geçiren ve taşınır mal niteliğinde olan tapu senedi değil, taşınmaz satış sözleşmesi olduğu hakkındaki görüş için bk. Alan (n 6) 295.

⁹⁹ Aynı yönde bk. Zeki Hafızoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar* (7. Baskı, US-A 2021) 369; Aydın (n 3) 45.

di sözleşmesi, alacak hakkı yaratma özelliği taşıdığı için borç doğurucu senet kabul edilmelidir. Borç doğurucu bir senet niteliğinde olduğu için taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin tehdit veya cebir yoluyla mağdurdan alınması durumunda senedin yağması suçu söz konusu olabilir¹⁰⁰. Zira bu tür bir sözleşme, yalnızca bir mülkiyet durumunu belgeleyen tapu senedinden farklı olarak, taraflara karşılıklı borç yükleyen ve alacak hakkı doğuran bir hukuki işlem niteliğindedir. Bu durumda borç yükleyen hukuki ilişki ise taşınmaz ile ilgili olsa da yağma suçunun konusu taşınır bir mal olan senet olacaktır¹⁰¹. TMK m. 706'da taşınmaz mülkiyetinin devrini amaçlayan sözleşmelerin geçerli olabilmesi için resmî bir şekilde düzenlenmiş olmaları gerektiği öngörülmüştür; bu nedenle taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin de resmî bir şekilde yapılması gerekmektedir¹⁰². Cebir veya tehdit ile adi bir taşınmaz satış vaadi sözleşmesi yapılması durumunda senedin yağması suçu oluşmayacaktır.

7413 sayılı Kanun ile Noterlik Kanunu'na¹⁰³ Temmuz 2023'te eklenen 61/A maddesi uyarınca, *"Taşınmaz satış sözleşmesi noterler tarafından da yapılabilir."* Bu düzenleme öncesinde taşınmaz satış sözleşmeleri yalnızca resmi şekilde tapu müdürlüklerinde düzenlenebilirken, artık noterler de taşınmaz satışına ilişkin resmi sözleşme yapma yetkisine sahiptir. Bu bağlamda, noter huzurunda düzenlenen taşınmaz satış sözleşmeleri, yalnızca bir irade beyanı değil, aynı zamanda borç doğurucu bir işlem niteliği taşımaktadır. Zira bu sözleşmelerle birlikte alıcı, taşınmazın bedelini ödeme; satıcı ise taşınmazı devretme borcu

¹⁰⁰ Murat Demiş, 'Yağma Suçu', (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2014) 80; Fidan Balcı ve Seyithan Öztürk, *Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma (Kaçak Elektrik Su ve Doğalgaz Kullanımı) ve Yağma Suçları*, (2. Baskı, Adalet 2020) 655; Birtürk ve Bursa (n 75) 247, dn. 88.

¹⁰¹ Koca 'Yağma Cürümleri' (n 68) 103-104; Alan (n 6) 269.

¹⁰² Bk. Yargıtay 4 CD, E 2014/45945 K 2015/27733, 24.04.2015: *"...Birlikte tehdit suçundan sanıklar hakkında açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonucunda, Ankara Batı 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 23/06/2014 tarihli kararıyla, sanıkların inşaat sözleşmesi nedeniyle alacaklı oldukları müştekiden alacaklarını alamamaları üzerine ona hitaben "yarın seninle notere gideceğiz, burada haklarından feragat ettiğine dair bize yazı vereceksin, yoksa seni öldürürüz, dağa kaldırırız, hanımını sinkaf ederiz." diyerek tehdit ettiklerine dair iddianın sübutu halinde, TCK'nın 148, 149/1-c, 35/2 ve 150. maddeleri kapsamında senet yağması suçunu oluşturabileceği gerekçesiyle görevsizlik kararı verildiği, bu karara sanıklar müdafii tarafından itiraz edilmesi üzerine, Ankara Batı 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 08/07/2014 kararıyla, eylemin TCK'nın 150. maddesi kapsamında hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla gerçekleştirilen tehdit suçunu oluşturduğu gerekçesiyle itirazın kabulüne karar verildiği görülmektedir..."* <https://www.lexpera.com.tr> Erişim Tarihi 08 Şubat 2025.

¹⁰³ Noterlik Kanunu, Kanun Numarası: 1512, Kabul Tarihi: 18.01.1972, RG. 05/02/1972/14090.

altına girmekte ve sözleşme tescile esas hukuki sebep olarak işlem görmektedir. Bu yönüyle, bu tür sözleşmeler mağdur açısından malvarlığını doğrudan etkileyen, ekonomik değer taşıyan ve yeni borç ilişkileri doğuran senetler arasında değerlendirilmelidir. Cebir veya tehdit kullanılarak bir kişiye taşınmaz satış sözleşmesi imzalatılması halinde, mağdurun iradesi hukuka aykırı şekilde etkilenmekte ve rızası dışında malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunması sağlanmaktadır. Bu tür bir işlem, TCK m. 148/2 kapsamında düzenlenen senedin yağması suçunun konusunu oluşturabilecek niteliktedir. İlgili madde gereğince, borç doğuran veya borcu sona erdiren nitelikteki bir belgenin cebir veya tehdit yoluyla imzalatılması, alınması ya da yok edilmesi hâlinde, faile yağma suçuna ilişkin hükümler uygulanmaktadır. Bu çerçevede, taşınmaz satış sözleşmeleri, cebir veya tehditle düzenlenmeleri durumunda, failin mağdur aleyhine bir borç ilişkisi tesis etmesini sağladığı için, senedin yağması suçu kapsamında değerlendirilmelidir.

Cebir veya tehdit ile taşınmazların sattırılarak bedelinin alınması fiillerinde ise suçun konusunun taşınmaz değil, onun bedeli olarak para olduğu kanaatindeyiz. Zira cebir veya tehdit ile taşınmazın tapuda bizzat sanığa veya onun belirlediği bir kişiye devredilmesinin sağlanması ile taşınmazın sattırılarak bedeli olan ve taşınır niteliğinde olan paranın alınması aynı şey değildir. Para taşınır mal olarak kabul edildiğinden yağma suçunun konusunu oluşturabileceği hususunda şüphe yoktur.

Kanaatimizce cebir veya tehditle bir taşınmazın devrinin sağlanması durumunda, taşınmazın devrini sağlamak için uygulanan cebir veya tehdit fiilleri taşınmazın ekonomik değerine yönelen haksız bir saldırı niteliği taşımakta olup taşınır yağmasına göre daha az ceza ile cezalandırılacak şekilde, yalnızca kasten yaralama veya tehdit suçlarının kapsamında kabul edilmesi, ceza hukuku açısından adaletsiz ve tutarsız bir sonuç doğuracaktır. Zira taşınmaz mallara nispeten daha düşük değerli bir taşınır eşyanın (örneğin bir cep telefonunun) zor kullanılarak alınması durumunda mevcut hükme göre altı yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası öngörülürken, bir taşınmazın mülkiyetinin zorla ele geçirilmesine daha az ceza öngörülmüş olmasının adil olmadığı açıktır.

Sonuç

Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 495. maddesinde, yağma suçunun konusunun *"menkul bir malın zilyedi"* olduğu açıkça ifade edilerek, suçun yalnızca taşınabilir mallara yönelik işlenebileceği vurgulanmıştı. 5237 sayılı Türk

Ceza Kanunu'nun 148. maddesinde ise yalnızca “mal” ibaresine yer verilmiş, söz konusu malın taşınabilir olup olmadığı hususu metinde açıkça belirtilmemiştir. Ancak madde gerekçesinde, tıpkı hırsızlık suçunda olduğu gibi, yağma suçunun da yalnızca taşınabilir mallar üzerinde işlenebileceği ifade edilmiştir.

Öğretide bazı yazarlar kanun metninin lafzını esas alarak, taşınmazların da yağma suçunun konusunu oluşturabileceğini ileri sürmekte iken bazı yazarlara göre ise yağma suçu yalnızca taşınır mallar üzerinde işlenebilir. Bu görüşe göre, cebir veya tehdit kullanılarak bir malın “teslim alınması” ya da “zorla alınması” fiilleri, niteliği gereği taşınmazlara uygulanamaz. Zira taşınmaz malların fiziken taşınması söz konusu değildir ve bunların devri ancak hukuki işlemler yoluyla gerçekleştirilebilir. Bu nedenle taşınmazlar üzerinde yağma suçunun işlenmesi mümkün değildir. Bazı yazarlar ise kanunda geçen “malın alınması veya teslimi” ifadesinden hareketle suçun yalnızca taşınır mallara ilişkin olabileceğini savunurken, tapusuz taşınmazların taşınır mal gibi değerlendirilebileceğini ve dolayısıyla yağma suçunun konusunu oluşturabileceğini ileri sürmektedir. Tapulu taşınmazlar açısından ise teslim değil, devir ve tescil söz konusu olduğundan, bunların ancak geniş yorumla suçun konusuna dahil edilebileceği belirtilmektedir. Diğer yandan bazı görüşler taşınmazların cebir veya tehditle devredilmesi halinde esasen tapu senedinin yağmalandığını ve bu nedenle senedin yağması suçunun oluşacağını savunmaktadır. Buna karşı çıkanlar ise kanun koyucunun bilinçli bir şekilde “mal” kavramını kullandığını, bunun sadece taşınır malları kapsayacak şekilde daraltılmasının hukuka aykırı olduğunu öne sürmektedir. Yağma suçunun temel amacının malvarlığına zorla el koymayı engellemek olduğu vurgulanarak, taşınmazların da bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği dile getirilmektedir.

Yargıtay kararlarında da taşınmaz malların cebir veya tehdit yoluyla devrinin yağma suçu kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda farklı yaklaşımlar görülmektedir. Genel olarak Yargıtay içtihatlarında yağma suçunun konusunun taşınır mal olduğu kabul edilmekte ve taşınmazların cebir veya tehdit yoluyla devrinin sağlanması durumunda suçun konusunun taşınmaz değil, taşınmazın mülkiyetini devreden tapu senedi olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede, Yargıtay Ceza Genel Kurulu da yağma suçunun hırsızlık ve cebir/tehdit unsurlarını içeren bileşik bir suç olduğunu vurgulayarak, hırsızlık suçunun yalnızca taşınır mallara karşı işlenebileceğini hatırlatmaktadır. Ancak - azınlıkta kalmış olsa da- bazı kararlarında Yargıtay taşınmazların da yağma suçunun konusunu oluşturabileceğini kabul etmiştir. Özellikle sanıkların mağdur-

ları tehdit ederek taşınmazlarını tapuda devretmeye zorladıkları olaylarda, taşınmazların da yağma suçu kapsamında değerlendirilebileceğine hükmetmiştir. Bu doğrultuda, mağdurun tehditle tapuda işlem yaptırmak zorunda bırakılması, sanıkların cebir ve tehdit kullanarak taşınmaz devri gerçekleştirmesi gibi fiillerin yağma suçunu oluşturduğuna dair kararlar da mevcuttur. Uygulamada kararları emsal teşkil eden, yerel mahkemelerin kararlarında belirli bir standardı sağlama işlevi de olduğunu düşündüğümüz Yargıtay'ın, yağma gibi ağır cezayı gerektiren bir suçla ilgili olarak benzer olaylarda bu şekilde farklı kararlar vermesi kabul edilemez. Ancak bu durumun Yargıtay'dan değil, kanundaki belirsizlikten kaynaklandığı kanaatindeyiz.

Alman hukukuna göre ise başkasına ait taşınır bir malı hukuka aykırı olarak edinmek amacıyla cebir veya hayati tehlike tehdidiyle bulunduğu yerden alan kişi hapis cezasına çarptırılır. Türk hukukundan farklı olarak, yalnızca taşınır malların yağma suçunun konusunu oluşturacağı kanun metninde açıkça yazılmıştır. Taşınmaz mallar ise fiziksel olarak yer değiştiremediğinden bu suç kapsamında değerlendirilmez. Alman Yüksek Mahkemesi, taşınır mal üzerindeki fiillerin yağma kapsamında olduğunu, ancak taşınmaz malların devrine yönelik cebir veya tehdidin farklı suçlara tabi olduğunu belirtmiştir. Yağma suçu hırsızlık suçunun tüm unsurlarını içerirken, ayrıca mağdurun iradesinin cebir veya tehdit yoluyla zorlanmasını gerektirir. Hırsızlık suçu bir malın hukuka aykırı olarak alınmasını ifade ederken, yağma suçu mağdurun direncinin kırılmasını da içerdiğinden iki eylemli bir suç olarak değerlendirilir. Alman hukukunda taşınmazların devrinin cebir veya tehditle sağlanması hâlinde, sözleşmesel bir edimin ifasına zorlamanın hürriyete karşı suçlar çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği görüşü öne çıkmaktadır. Alman Yüksek Mahkemesi kararlarında, taşınmazın cebir veya tehditle devrinin sağlanmasının dolandırıcılık veya zorla menfaat sağlama suçları kapsamında değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmış ancak taşınmazın fiziki olarak taşınamaz olması nedeniyle klasik yağma suçunun uygulanamayacağı belirtilmiştir.

Bu çalışma, mevcut hukuk sistemimizde yağma suçunun taşınmaz mallara uygulanabilirliği konusunda kanun koyucunun bu belirsizliği giderecek bir düzenleme yapmasının zorunluluğuna işaret etmiştir. Taşınmaz mülkiyetinin cebir veya tehdit ile devrinin sağlanması, taşınmazın ekonomik değerine yönelen haksız bir saldırı niteliği taşımaktadır ve cezasız bırakılmaması gerekmektedir. Burada esas alınması gereken husus, mağdurun malvarlığı değerinin cebir veya tehditle rızası dışında failin fiili hâkimiyetine geçirilip geçirilmediğidir. Taşınma-

zın fiziki olarak taşınamaz olması, failin haksız fiiline karşı ceza hukuku korumasını mutlak surette engellememelidir. Faili bu durumda yalnızca cebir veya tehdit suçlarından sorumlu tutmak adil bir yaklaşım olmayacaktır. Ancak mevcut ceza hukuku sistemi açısından doğrudan yağma suçunun uygulanabilirliği konusunda sınırlamalar bulunmaktadır.

Kanunilik ilkesi gereği, ceza hukukunda belirsizliğe yer verilmemeli, bireyler hangi fiillerin suç olduğunu ve bu fiillerin ne gibi yaptırımlar doğuracağını önceden bilebilmelidir. Kanunilik ilkesi, bir fiilin suç olarak nitelendirilebilmesi ve bu suç karşılığında yaptırım uygulanabilmesi için mutlaka kanunda açıkça suç olarak tanımlanmış olmasını gerektiren ilkedir. Bu ilke, hukuk devleti olmanın da bir gereğidir. Bir hukuk devletinde, kişiler hangi davranışlarının suç oluşturduğunu önceden bilebilecek durumda olmalıdır ve devlet de suç işleyen kişileri cezalandırırken kanundaki sınırlar dâhilinde hareket eder. Böylece kişiler keyfi uygulamalara karşı korunmuş olur.

Kanunilik ilkesi Anayasa’da düzenlenerek en üst hukuk normu tarafından açıkça teminat altına alınmıştır. Hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri, adil bir ceza hukukunun temel unsurlarıdır. Elbette ki kanunilik ilkesinin sonuçlarından biri olan kıyas yasağı ve TCK m. 2/3’te yer alan *“Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.”* hükmü gereği, kanun koyucunun açıkça düzenlemediği bir hususun, benzerlik ilişkisi kurularak mevcut bir düzenleme kapsamına alınması mümkün değildir. Dolayısıyla *“mal”* kavramının yorumlanması sırasında da kıyas yasağı ihlal edilmemeli, kanunun lafzına ve ruhuna uygun bir değerlendirme yapılmalıdır. Bu bağlamda, yağma suçunun konusunun yalnızca taşınır mallarla sınırlı olduğunu açıkça belirten bir düzenleme getirilmesi ya da taşınmaz malların da bu suçun konusunu oluşturabileceğini belirten bir ek madde veya fıkra ihdas edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, taşınmazların cebir veya tehditle devrinin sağlanması gibi durumların cezasız bırakılmaması için Türk ceza hukuku sisteminde taşınmazların zorla devrine ilişkin özel bir düzenleme yapılması gerektiği de açıktır.

Kaynakça

Adalet Bakanlığı Hukuk Sözlüğü, <https://sozluk.adalet.gov.tr>

Aksoy Dursun S, Eşya Kavramı (On İki Levha 2012)

Alan A, 'Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 30.03.2021 Tarih ve 2017/1018 E., 2021/147 K. Sayılı Kararı Ekseninde Yağma Suçuna İlişkin Tartışmalar' (2022) 1 (1-2) Karar İncelemeleri Dergisi 253-304

Arslanbaş A, 'Yağma Suçları' (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2009)

Artuk ME, Gökçen A, Alşahin ME ve Çakır K, Ceza Hukuku Özel Hükümler (19. Baskı, Adalet 2021)

Ayan M, Eşya Hukuku II Mülkiyet (4. Baskı, Mimoza 2012)

Aydın D, Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu (Yetkin 2020)

Balcı F ve Öztürk S, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma (Kaçak Elektrik, Su ve Doğalgaz Kullanımı) ve Yağma Suçları (2. Baskı, Adalet 2020)

Birtek F, 'Yağma Suçu Bakımından Yarar Sağlama Amacı' (2020) 15 (44) Ceza Hukuku Dergisi 673-709

Birtek F ve Bursa Fİ, 'Malvarlığına Karşı Suçların (Hırsızlık, Yağma ve Dolandırıcılık Suçlarının) Konu Unsuru Bakımından Dijital Varlıklar' (2023) 18 (52) Ceza Hukuku Dergisi 231-261

Centel N, Zafer H ve Çakmut Ö, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt I (5. Baskı, Beta 2021)

Demiç M, 'Yağma Suçu', (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2014)

Demir R ve Yıldırım H, Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri Kararları Eşliğinde Yağma Suçları (Adalet 2022)

Eker H, Yağma Suçları (Adalet 2014)

Gökcan HT ve Artuç M, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 4. Cilt (Adalet 2021)

Hafizoğulları Z ve Özen M, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar (7. Baskı, US-A 2021)

Heintschel-Heinegg B von, Bange M, Eschelbach R, Hollering J und Heiner CS, BeckOK StGB (63. Auflage, C.H. Beck 2024)

Hörnle T, 'Wider Das Dogma Vom Finalzusammenhang Bei Raub und Sexueller Nötigung' in Hans-Ullrich Paeffgen et al. (eds), Strafrechtswissenschaft als Analyse und Konstruktion: Festschrift für Ingeborg Puppe Zum 70. Geburtstag (Duncker & Humblot 2011)

Karakehya H, Ceza Muhakemesi Hukuku (5. Baskı, Nisan 2023)

- Kaylan K, 'Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırmalı Bir Değerlendirilmesi)' (2013) 1(1) Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 39-49
- Kindhäuser U, Neumann U, Paeffgen HU und Saliger F, NK-StGB (6. Auflage, Nomos 2023)
- Koca M, Yağma Cürümleri (Seçkin 2003)
- -, '5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar' (2005) 5 İşletme ve Maliye Bilimleri Dergisi 67-92
- Koca M ve Üzülmaz İ, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (10. Baskı, Adalet 2024)
- Koç Z, 'Alman Öğretisinde İleri Sürülen Görüşler Işığında Türk Hukukunda Yağma Suçunun İhmalî Hareketlerle İşlenip İşlenemeyeceği Meselesi' (2021) 11 (2) Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 577-612
- Korkmaz EŞ, Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu (Seçkin 2021)
- Kuzudişli M, 'Yağma Suçu' (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2012)
- Lackner K and Kühl K, Strafgesetzbuch Kommentar (29. Auflage, C.H. Beck 2011)
- Lackner K, Kühl K und Heger M, Strafgesetzbuch Kommentar (C.H. Beck 2023)
- Oğuzman K, Selici Ö ve Oktay Özdemir S, Eşya Hukuku (17. Baskı, Filiz 2014)
- Lexpera, <https://www.lexpera.com.tr>.
- Legalbank, <https://www.legalbank.net>
- Özbek VÖ, Doğan K ve Bacaksız P, Ceza Muhakemesi Hukuku (14. Baskı, Seçkin 2021)
- -, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (18. Baskı, Seçkin 2023)
- Özbek VÖ ve Meraklı S, 'Taşınmaz Malların Yağma Suçunun Konusunu Oluşturup Oluşturamayacağı Sorunu' (2023) 2 (2) İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (EconJURA) 127-146
- Özen M, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri (8. Baskı, Adalet 2023)
- Rengier R, 'Raub ohne Nötigung?' in Max-Emanuel Geis (ed), Staat, Kirche, Verwaltung: Festschrift für Hartmut Maurer zum 70. Geburtstag (C. H. Beck 2001)
- Semiz M, Mal Varlığına Karşı Suçlar ve Cezalandırma Yargılama Hüküm Kurma Esasları (Adalet 2022)
- Soyaslan D, Ceza Hukuku Özel Hükümler (11. Baskı, Yetkin 2016)
- Şare E, 'Bileşik Suç Niteliğindeki Yağma Düzenlemesinin Suçta Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi' (2021) 3 (2) ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi 613-674
- Şen E, 'Yağma ve Hırsızlık Suçlarında Fiili Hâkimiyet' (2013) 8 (109-110) Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 123-129
- Taş B, 'Senedin Yağması Suçu' (2021) 2 (1) NKÜ Hukuk Fakültesi Dergisi 231-264

Taşkın A, 'Yağma Suçunda Mal Kavramı' (2008) 20 Terazi Hukuk Dergisi 95-101

Taneri G ve Kamışlı G, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (Seçkin 2018)

Tezcan D, Erdem MR ve Önok M, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku (21. Baskı, Seçkin 2023)

Uçak T, 'Yargısal İçtihatlar Işığında Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Yağma Suçu' (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2022)

Yargıtay Karar Arama, <https://karararama.yargitay.gov.tr>

Yazıcıoğlu Y, 'Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı' (2013) 19 (2) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan Özel Sayısı) 757-796

Yıldız AK, 'Yağma' in Bayraktar K, Evik VS, Kangal ZT, Memiş Kartal P, Yıldız AK, Sınar H, Akyürek G, Aksoy Retornaz E, Bostancı Bozbayındır G, Evik AH, Altunç S, Aytekin İnceoğlu A ve Erman B, Özel Ceza Hukuku-Cilt IV-Malvarlığına Karşı Suçlar (On İki Levha 2018)